

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΕΤΟΣ Ε' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1956 | ΑΡΙΘ. 12

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ ΤΟΥ ΙΕΡΕΩΣ

Οἱ ἱερεῖς ἔχουν ν' ἀντιμετωπίσουν εἰς τὸ ἔργον τους πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ δυσκολίας. Δι' αὐτὸ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ καμφθῶν, ἂν δὲν ἀνεφοδιάζουσι καθημερινῶς τὴν ψυχὴν τους μὲ τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν καὶ ἀρωγὴν. Κατ' ἐξοχὴν λοιπὸν οὗτοι πρέπει συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως νὰ ἐπαγρυπνοῦν ἐπάνω εἰς τὸν ἑαυτὸν τους καὶ νὰ καταφεύγουν εἰς τὸ θαυμαστὸν «ψυχοδικεῖον» τοῦ «γνώθι σαυτὸν».

Ἄν ἡ καθημερινὴ αὐτοεξέτασις ἦτο ἱερὸν καθήκον τῶν ἀρχαίων Πυθαγορείων ἂν κάθε Χριστιανὸς πρέπει συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως ν' ἀναξωπυρῶνῃ τὴν πνευματικὴν του ζωὴν μὲ μίαν συνεπῆ αὐτοκριτικὴν καὶ εἰλικρινῆ μετάνοιαν· πολὺ περισσότερον οἱ λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου καὶ οἱ διάκονοι τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ πρέπει καθημερινῶς νὰ καθρεπτίζουσι τὸν ἑαυτὸν τους μέσα εἰς τὸ κάτοπτρον τῆς πνευματικῆς προόδου.

Ἡ ὥρα τῆς αὐτοσυγκεντρώσεως, τῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ αὐτοεξετάσεως πρέπει νὰ εἶναι τὸ προσφιλέστερον μέρος τοῦ ἡμερησίου προγράμματος τοῦ ἱερέως. Κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν θὰ ἀποτινάσσεται ἀπὸ τὴν ψυχὴν του ἡ νάρκη καὶ ἡ σκουριὰ τῆς ζωῆς. Θὰ ἀποτοξινώνεται ὁ ψυχοσωματικὸς του ὀργανισμὸς ἀπὸ τὰς τοξίνιας καὶ τὰ δηλητήρια τῶν κοσμικῶν ἐπιδράσεων. Τὸ ἐσωτερικόν του θὰ γεμίξῃ ἀπὸ φλόγα καὶ δροσιάν. Ἡ ψυχὴ του θὰ ἀποκτᾷ θαλερότητα καὶ θὰ πλημμυρίζῃ ἀπὸ ἀληθινὴν χαράν. Μόνον ἡ καθημερινὴ αὐτοεξέτασις καθιστᾷ δυνατὴν τὴν διαρκῆ μετάνοιαν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῆς χαροποιοῦ προσεγγίσεως εἰς τὸ ἱερὸν Θυσιαστήριον καὶ τῆς τακτικῆς θείας Κοινωνίας. Ὁ ἱερεὺς, πὺν δὲν «καθαίρει» τὸν ἑαυτὸν του, ὅταν τελῇ τὴν ἀνάμακτον θυσίαν καὶ προσεγγίξῃ τὰ τίμια Δῶρα, ἔχει μίαν—ἔστω ὑποσυνείδητον—ἐσωτερικὴν σύγκρουσιν, ἐνδόμυχον διάσπασιν καὶ μυστικὴν ἀγωνίαν. Ἀντιθέτως τίποτε δὲν ὑπάρχει ὠραιότερον διὰ τὸν ἱερέα, πὺν φροντίζει διὰ ἡν καθημερινὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς του καὶ ἐξομολογεῖται τα-

κτικά! Αἱ ἐσθῆτες τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ περιβάλλον αὐτὸν τὴν ὄραν, ποὺ τελεσιουργεῖ τὰ ἅγια καὶ φρικτὰ μυστήρια, ἢ τὴν ὄραν, ποὺ ἀσκεῖ τὰ ἄλλα ποιμαντικά του καθημέρινα.

Δὲν χρειάζεται λοιπὸν ἀμέλεια. Μαζὶ μὲ τὸ καθημερινὸν πτερόγισμά του εἰς τὰς οὐρανόους καὶ φωτεινὰς σφαίρας τῆς προσευχῆς· μαζὶ μὲ τὸν δαυιλιῆ ἔμβαπτισμόν του εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ «ζῶντος ὕδατος» τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ· κάθε ἱερεὺς ἄς ἐξοικονομῇ καθημερινῶς ὀλίγα λεπτά τῆς ὥρας, διὰ νὰ καθρεπτίξῃ τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸ πνευματικὸν κάτοπτρον τῆς ἀγιότητος, εἰς τὸν καθρέπτην τῆς ἰδανικῆς τελειότητος. Ἄς φελλίζουν εὐλαβῶς τὰ χεῖλη του τοὺς λόγους: «Καὶ ἔγνω, Κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾶς» (Α' Παραλ. κθ' 17). «Δοκίμασόν με, ὁ Θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου, ἔτασόν με καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου. Καὶ ἶδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ αἰωνία» (Ψαλμ. ρλη' 23).

Ὁ καθρέπτης αὐτὸς δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἐν ἐρωτηματολόγιον, ποὺ θὰ θέτῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν του. Ὅσον τὸ ἐρωτηματολόγιον αὐτὸ εἶναι πλουσιώτερον καὶ σχετίζεται πρὸς περισσοτέρας πτυχὰς τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἱερέως, τόσοσιν ὁ καθρέπτης αὐτὸς εἶναι ὠραιότερος καὶ καλότερος.

Κάθε ἱερεὺς θὰ ἠδύνατο λ.χ. νὰ ἀπευθῆνῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν του μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα:

1. Ὅταν τὸ πρῶτὸ ἀνοίγω τὰ μάτια μου, σκέπτομαι πρῶτον τὸν Θεὸν μὲ δοξολογίας καὶ εὐχαριστίας ἢ μήπως ἐλκῶμαι ἀπὸ τὰ ἐπίγεια πράγματα; Δύναμαι νὰ λέγω μὲ τὸν Δαυὶδ «εἰ ἐμνημόνεόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ;» (Ψαλμ. ξβ' 7).

2. Παρακαλῶ τὸν Θεόν, διὰ νὰ λαμβάνω νέαν χάριν καὶ ἔλεος, νέαν ἀγάπην, ὑπομονήν, πραότητα, ταπεινώσιν καὶ σοφίαν;

3. Προσεύχομαι ὑπὲρ τῶν ὕλικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν πνευματικῶν μου τέκνων, τῶν συγγενῶν μου, τῶν ἀνωτέρων μου καὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων; (Ἐφεσ. α' 16-19. Α' Τιμ. β' 1-13).

4. Ἐργάζομαι ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸν Σωτῆρά μου ἢ ἀπὸ ἀνθρωπαρέσκειαν καὶ χάριν ἐπιδείξεως καὶ ἐπιγείας δόξης;

5. Φλέγομαι ἀπὸ τὸν πόθον τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του ἢ μήπως ἐνδιαφέρομαι μόνον διὰ τὸ ἰδικόν μου συμφέρον;

6. Πράττω πάντα «εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν;» (Α' Κορ. ιδ' 40).

7. Ἐχω τὴν χαρὰν, τὴν εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν, ποὺ χαρίζει ὁ Χριστός; Ἡ μήπως ἡ ψυχὴ μου εἶναι αἰχμάλωτος εἰς κάποιο μυστικὸν πάθος, ποὺ τὴν πιέζει καὶ τὴν τυραννεῖ;

8. Ἐχω πάντοτε τὴν συνείδησιν τῆς πανταχοῦ παρουσίας τοῦ Θεοῦ;

9. Κατέχει ὁ Ἰησοῦς Χριστός τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν ζωὴν μου;

10. Μήπως ψεύδομαι; Μήπως ὀργίζομαι; Μήπως φθονῶ; Μήπως κάμνω κακὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης μου;

11. Ὅταν εὐρίσκωμαι ἐνώπιον τοῦ Θυσιαστηρίου ἢ δταν κρατῶ τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου, ἴσταμαι ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ ἢ μήπως μένω ἀδιάφορος καὶ ἀσυγκίνητος;

12. Ἀρά γε ὑπηρετῶ καὶ διακονῶ τὸν Χριστὸν εἰς τὸ πρόσ-
ωπον τῶν πασχόντων ἀδελφῶν Του;

13. Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι «τὸ ἔλεος διὰ τὴν ψυχὴν εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἐλέους»;

14. Μήπως γίνομαι ἀφορμὴ σκανδαλισμοῦ τῆς συνειδήσεως τῶν πιστῶν;

15. Οἱ λόγοι καὶ τὰ ἔργα μου ἀποπνεύουν τὸ ἄρωμα τοῦ Χριστοῦ;

16. Ὅταν ἔρχομαι εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ γυναῖκας, ἔχω τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα, ὅτι οἱ λόγοι, αἱ σκέψεις καὶ αἱ ἐκδηλώσεις μου δὲν λυποῦν τὸν Χριστόν;

17. Ἐχω ζωντανὴν τὴν προσδοκίαν τῆς αἰωνίου ζωῆς πλησίον τοῦ Χριστοῦ;

Αἱ ἐρωτήσεις αὗται εἶναι πρὸς τὸ παρὸν ἀρκεταί, διὰ νὰ καταστήσουν σαφὲς τί ἐννοοῦμεν, ὅταν λέγωμεν, ὅτι οἱ ἱερεῖς πρέπει νὰ καθρεπτίζον τὸν ἑαυτὸν τους εἰς τὸν καθρέπτην τῆς ἀγιότητος καὶ τελειότητος. «Ὁ Ἐφημέριος», μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, θὰ προσπαθῇ νὰ παρουσιάσῃ ὅσον τὸ δυνατόν λαμπρότερον καὶ ὠραιότερον τὸν καθρέπτην αὐτόν. Μόνον τὸ καθημερινὸν καὶ εὐλικρινὲς καθρέπτισμα τῆς ψυχῆς τοῦ ἱερέως εἰς τὸ κάτοπτρον αὐτὸ τὸν μεταφέρει εἰς τὴν θείαν ἐκείνην ἀτμόσφαιραν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι αἰσθητὴ ἡ ζεῖδωρος αὔρα καὶ πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Ἀγαθοῦ Παρακλήτου. Θ.

«Οἱ ἄρχοντες πειθαρχήσωσαν τῷ Καίσαρι· οἱ στρατιῶται, τοῖς ἄρχουσιν· οἱ διάκονοι, τοῖς πρεσβυτέροις καὶ ἄρχιερεῶσιν. Οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ διάκονοι, καὶ ὁ λοιπὸς κλήρος, ἅμα παντὶ τῷ λαῷ καὶ τοῖς στρατιώταις καὶ τοῖς ἄρχουσι καὶ τῷ Καίσαρι, τῷ ἐπισκόπῳ· ὁ ἐπίσκοπος τῷ Χριστῷ, ὡς ὁ Χριστὸς τῷ Πατρὶ.»

(Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας)

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΩΣ ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός»
(Γαλ. β' 20) «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστός»
(Φιλιπ. α' 21).

Ἡ μεγαλυτέρα καὶ πλέον ἐπιβλητικὴ χριστιανικὴ φυσιογνωμία τῶν ἀποστολικῶν χρόνων καὶ μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας προσωπικότητας ὄλων τῶν αἰώνων εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Ὁ Χρυσόστομος λέγει δι' αὐτόν: «Ὅταν δὲ Παῦλον εἶπω, τὸν Χριστὸν λέγω πάλιν... Οὐχ οὕτως ἥλιος ἀνατείλας λαμπρὰς ἀφίεις (=στέλλων) τὰς ἀκτῖνας εὐφραίνει μου τὰς ὄψεις, ὡς τὸ πρόσωπον Παύλου καταυγάζει μου τὴν διάνοιαν· ὁ μὲν γὰρ ἥλιος τὰς ὄψεις φωτίζει, ὁ δὲ Παῦλος εἰς αὐτὰς ἀναπτεροῦ (=ἀνυψώνει) τὰς ἀψίδας τῶν οὐρανῶν»⁽¹⁾.

* *

Μὲ τὸ ὄραμα τῆς Δαμασκοῦ ὁ Παῦλος ἐγένινεν ἄλλος ἄνθρωπος. Ἀπέκτησε νέον Ἐγώ. Γίνεται «ἥρωα τῆς πίστεως». Νέαι δυνάμεις ρυθμίζουν τὴν ὑπαρξίν του: ὁ Χριστός, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Δὲν ζῆ ὁ Παῦλος, ἀλλ' ὁ Χριστὸς ἐντὸς αὐτοῦ. Ὁ νοῦς του εἶναι αἰχμάλωτος τοῦ Χριστοῦ. Εἶτε ζῆ, εἶτε ἀποθνήσκει, χάριν τοῦ Κυρίου ζῆ καὶ χάριν αὐτοῦ ἀποθνήσκει (Γαλ. β' 20. Β' Κορ. ι' 5. Ρωμ. ι' 8. Α' Κορ. ς' 13. Ρωμ. ιδ' 8). Αἰσθάνεται τοιαύτην μυστικὴν ἔνωσιν μὲ τὸν Χριστόν, ὥστε πάντοτε ἐν Κυρίῳ γράφει καὶ ἐν Κυρίῳ ἀσπάζεται, ἐν Κυρίῳ θριαμβεύει καὶ ἐν Κυρίῳ πάσχει καὶ πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου ἐνεργεῖ. Ζῆ διὰ τὸν Χριστόν καὶ μὲ τὸν Χριστόν. «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστός» (Φιλιπ. α' 21). Ὁ Χριστοκεντρικὸς μυστικισμὸς εἶναι ἡ οὐσία τῆς φλογερᾶς θρησκευτικότητός του⁽²⁾.

Ὁ μυστικισμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι ἄκαρπον καὶ νοσηρὸν συναίσθημα, ἀλλὰ συνοδεύεται ἀπὸ ἀπαραμίλλον δυναμισμὸν. Ἐκδηλώνεται εἰς τὰς πολυμόχθους περιοδείας του. Ὡς λέγει ὁ ἴδιος, «ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς υπερβαλλόντως, ἐν θανάτοις πολλάκις. Ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρίς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρίς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις ληστῶν, κινδύνοις ἐκ

1. Migne Ἐ. Π., τόμ. 49, στ. 290-291.

2. Β. Ἰωαννίδου, Ὁ μυστικισμὸς τοῦ Ἀπ. Παύλου καὶ αἱ θρησκευτικαὶ ἰδέαι καὶ τάσεις τῶν ἐλληνιστικῶν χρόνων, Ἀθήναι 1936, σελ. 32-33.

γένους (=ἐκ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ γένους), κινδύνοις ἐξ ἔθνῶν (=ἐκ τῶν ἔθνικῶν), κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις, κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῶ καὶ δίψῃ, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι» (Β' Κορ. ια' 23 - 27). Δικαίως τὰ ἱεραποστολικά ταξίδια τοῦ Παύλου ἔχουν ὀνομασθῆ «χριστιανικὴ ὁδύσεια»⁽³⁾.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ χαρὰ πλημμυρίζει τὴν ψυχὴν τοῦ Παύλου. Ἡ χαρὰ ἐκ τῆς λυτρώσεως διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀνέκφραστος μακαριότης ἐκ τῆς ἐνώσεως μετ' Αὐτὸν ἀπὸ οὐδένα ἄλλον ἐκφράζονται λυρικώτερον καὶ θριαμβευτικώτερον, ὅσον ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον: «Τίς ἡμᾶς, λέγει, χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλιψίς ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;...» (Ρωμ. η' 35). «Ὅταν δὲ ἦτο δέσμιος, ἔγραφε «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε» (Φιλιπ. β' 17· δ' 4). Αἱ ἐκφράσεις αὗται εἶναι ἡ ἡχὴ τῆς ψυχῆς τοῦ Παύλου, ἡ ὁποία ἐμψυχώνεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Λυτρωτὴν τῆς.

Ἐκδήλωσις τοῦ δυναμισμού τοῦ Παύλου εἶναι ἡ ἀπαράμιλλος δρᾶσις του. Κατὰ τὸν Χρυσόστομον, «τίς τόπος τῆς οἰκουμένης, ποία ἡπειρος, ποία θάλαττα τοῦ δικαίου τούτου τοὺς ἄθλους ἡγγόησε; Ἐκεῖνον γὰρ καὶ ἡ ἀοίκητος (=χώρα ἔρημος ἀνθρώπων) ἔγνω, κινδυνεύοντα δεξαμένη πολλάκις». Ὁ Παῦλος κατέστη «ὁ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος, ὁ γῆν καὶ θάλασσαν καθάπερ ὑπόπτερος (=πτερωτός) περιδραμών, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ὁ νυμφαγωγὸς τοῦ Χριστοῦ, ὁ τῆς Ἐκκλησίας φυτουργός, ὁ σοφὸς ἀρχιτέκτων, ὁ κήρυξ, ὁ δρομεύς, ὁ ἀγωνιστής, ὁ στρατιώτης, ὁ παιδοτρίβης (=παιδαγωγός), ὁ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ὑπομνήματα τῆς οἰκείας ἀρετῆς καταλιπών...». Ὁ Παῦλος ἦτο «ἡ οὐρανομήκης ἐκεῖνη ψυχὴ, ὁ τῶν ἔθνῶν διδάσκαλος, ἡ γλῶττα τῆς οἰκουμένης..., ἡ μέριμνα πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν... Εἶδες πλάτος γῆς; Εἶδες διανοίας μέγεθος;»⁽⁴⁾

Ὁ Παῦλος, ὡς λέγει ἀλλαχοῦ ὁ θαυμαστής καὶ μιμητής του Χρυσόστομος, «περιῆει (=περιήρχετο) τὴν οἰκουμένην, τὰς ἀκάνθας ἀνατέμνων τῆς ἀσεβείας, τὰ σπέρματα καταβάλλων τῆς εὐσεβείας, καθάπερ ἀροτῆρ (=ὀργάνων γεωργός) ἄριστος τὸ ἀροτρον ἔχων τῆς διδασκαλίας». Ἄλλ' ὅμως «οὐχ ὑπὲρ ἔθνῶν ὀλοκλήρων ἐμερίμνα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἐν ὁς ἀνθρώπων... Οὔτε τῆς ὁδοῦ τὸ μῆκος, οὔτε τοῦ χρόνου τὸ πλῆθος, οὔτε ὁ τῶν πραγμάτων ὄχλος (=τὸ πλῆθος τῶν ὑποθέσεων),

3. Dr. Josef Holzner, Paulus (Παῦλος), ἔκδ. 21 (1947) μετφρ. ἀρχμ. Ἰ. Κοτσώνη, Ἀθήναι 1948, σελ. 103.

4. Migne Ἐ. Π. τόμ. 48, στ. 668-669 καὶ 773· τόμ. 53, στ. 97.

οὔτε ὁ κίνδυνος καὶ τὰ ἐπάλληλα δεινά, οὔτε ἄλλο οὐδὲν τὴν ἀγάπην καὶ τὴν μνήμην ἐξέβαλε τῶν μαθητῶν, ἀλλ' εἶχεν αὐτοὺς ἅπαντας ἐν διανοίᾳ...». Ὡς ἐὰν εὐρίσκετο εἰς βασιλικά ἀνάκτορα καὶ ὄχι εἰς φυλακὴν, ἔγραφε πρὸς ὅλους, διὰ νὰ λύη τὰ προβλήματα τούς. «Καθάπερ ἐν βασιλικαῖς αὐλαῖς τῷ δεσποτηρίῳ καθήμενος, πολλῶ πλείω καὶ ἐδέχετο καὶ ἔπεμπε τὰ γράμματα, τῶν πανταχόθεν ἐθνῶν ἐπὶ τὴν ἐκείνου σοφίαν ὑπὲρ τῶν καθ' ἑαυτοὺς πραγμάτων (=ὑποθέσεων, προβλημάτων) ἀναφερόντων ἅπαντα»⁽⁵⁾.

Ἡ δρᾶσις τοῦ Παύλου εἶχε θαυμαστά ἀποτελέσματα. Ὅταν ἡ γλῶσσα τοῦ Παύλου ἐφθέγγετο, τότε ὑπεχώρουν καὶ ἀπεσύροντο ἅπαντα, καὶ ἔορται καὶ πανηγυρεῖς, καὶ πάτρια ἔθη, καὶ νόμων διαφθοραί, καὶ δήμων θυμοί, καὶ τυράννων ἀπειλαὶ καὶ οἰκείων ἐπιβουλαί, καὶ ψευδαποστόλων κακουργίαι». Ὅπως δέ, ὅταν ἀνατέλλῃ ὁ ἥλιος, «καὶ σκότος ἐλαύνεται, καὶ θηρία καταδύεται καὶ φωλεύει λοιπόν, καὶ λησταὶ δραπετεύουσι, καὶ ἀνδροφόνοι περὶ τὰ σπήλαια καταφεύγουσι, καὶ πειραταὶ ἀφίστανται καὶ τυμβωρύχοι (=οἱ ἀνοίγοντες τοὺς τάφους τῶν νεκρῶν πρὸς κλοπὴν) ἀναχωροῦσι, καὶ μοιχοὶ καὶ κλέπται καὶ τοιχωρύχοι (=διαρρήκται, κλέπται) ἀπελθόντες μακρὰν ἑαυτοὺς ἀφανίζουσι, καὶ πάντα διαφανῆ καὶ λαμπρὰ γίνεται, καὶ γῆ καὶ θάλαττα», τοιοῦτοτρόπως, καὶ ὅταν ἐκήρυττεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «ἠγαύνετο μὲν ἡ πλάνη, ἐπανήγει (=ἐπανήρχετο) δὲ ἡ ἀλήθεια, κνίσσαι (=ἀναθυμιάσεις ἐκ τοῦ κρέατος, πού ἐψήνετο εἰς τὰς θυσίας) δὲ καὶ καπνὸς καὶ τύμπανα καὶ μέθαι καὶ κῶμοι (=ἁμαρτωλαὶ διασκεδάσεις) καὶ πορνεῖαι καὶ μοιχεῖαι καὶ τὰ ἄλλα, ἃ μὴδὲ εἰπεῖν καλόν, τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς τῶν εἰδώλων τελούμενα, ἔληγε καὶ ἔδωκε πανᾶτο, καθάπερ κηρὸς ὑπὸ πυρὸς τηρόμενος, καθάπερ ἄχυρα, ὑπὸ φλογὸς δαπανώμενα· ἡ δὲ λαμπρὰ τῆς ἀληθείας φλόξ ἀνήγει (=ἀνήρχετο) φαιδρὰ καὶ ὑψηλὴ πρὸς αὐτὸν τὸν οὐρανόν...»⁽⁶⁾.

Ὁ Παῦλος ὑπῆρξεν ὠλοκληρωμένη καὶ πολυσύνθετος προσωπικότης. Ὡς λέγει ὁ Findlay, «καρδία πυρίνη, τὸ πῦρ σφοδροῦ συναισθήματος καὶ φαντασίας, ἡ λεπτή του εὐαισθησία, ἡ ἀποφασιστικὴ του θέλησις, ἡ ἀνδρική του εἰλικρίνεια καὶ τὸ θάρρος, ἡ μητρικὴ του τρυφερότης, ἡ ζωηρότης του, ἡ εὐστροφία του καὶ ἡ εὐθυμολογία (τὸ χιοῦμορ), ὁ πλοῦσιος ἀνθρωπισμὸς του καὶ ἡ ἐτοιμότης του καὶ ἡ ὀξεῖα ἠθικὴ παρατηρητικότης του, ἡ δεξιότης, τὸ ὀργανωτικὸν του πνεῦμα καὶ τὸ δημιουργικὸν χάρισμα τοῦ ἐκφράζεσθαι—ὄλαι αὐταὶ αἱ ἰδιότητες καὶ δυνάμεις συνέτρεξαν εἰς τὸ νὰ ἀναδείξουν τὸν ἀπόστολον τῶν ἐθνῶν τὸν ἀρχιτέκτονα

5. Χρυσόστομος, Migne 'E. II. τόμ. 51, στ. 314.

6. Ἐνθ' ἄνωτ., τόμ. 59, στ. 489-496.

τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς χριστιανικῆς θεολογίας»⁽⁷⁾.

Ὅταν ὁ Παῦλος τὸ θέρος τοῦ 64 ὑπέστη τὸν διὰ ξίφους θάνατον, εἶχεν ἰδρῦσει πλείστας Ἐκκλησίας. Ἡ διοργάνωσις αὐτῶν ὑπ' αὐτοῦ προκαλεῖ τὸν θαυμασμόν. Ὁ Παῦλος οὐδέποτε ἐθεώρει τὴν διοργάνωσιν αὐτὴν ὡς αὐτοσκοπὸν ἢ ὡς ὄργανον κοσμικῆς κυριαρχίας, ἀλλὰ μόνον ὡς μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τῆς κυριαρχίας τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Παῦλος δὲν ἰδρυσεν μόνον τὰς διαφόρους χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας ἔστειλε πρὸς αὐτάς, παρέδωκεν εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον τὴν αὐθεντικὴν εἰς τὰ κύρια σημεῖα θεολογικὴν ἐρμηνείαν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Αἱ ἐπιστολαὶ αὐταὶ προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν διὰ τὴν πλουσίαν καὶ μυριότροπον ἐκφραστικότητα, τὴν φλογερὰν πίστιν, τοὺς χειμαρρῶδεις στοχασμούς, τὴν ἄβυσσον τῆς ἀγάπης, τοὺς κρουνοὺς τῆς βαθείας ἐγκαρδιότητος, τὸ πάθος, τὸν παλμόν, τὴν ζωὴν. Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου «τοῦ Πνεύματός εἰσι μέταλλα (=μεταλλεῖα) καὶ πηγαί· μέταλλα μὲν, ὅτι χρυσοῦ παντὸς τιμιώτερον (=πολυτιμώτερον) ἡμῖν παρέχουσι πλοῦτον· πηγαὶ δέ, ὅτι οὐδέποτε ἐκλείπουσιν (=ἐξαντλοῦνται)»⁽⁸⁾. Ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς τοῦ Παύλου, ὡς λέγει ὁ Holzner, «θέριεψε τὸ δάσος μὲ τὰ κέδρα καὶ τίς δρυς τῆς χριστιανικῆς θεολογίας, ρίχνοντας τίς ρίζες τοῦ σταῖ γεγονότα τῆς σωτηρίας καὶ σείνοντας τίς κορφές τοῦ σταῖ οὐράνια ὕψη. Πάνω ἀπ' τὸν τάφο του ὑψώνεται ἕνας ναὸς λουσιμένος στὸ φῶς»⁽⁹⁾.

Δι' ὅλα αὐτά, «ἂν ὑπάρχη ἄνθρωπος, ποὺ νὰ μπορῇ νὰ καυχθῇ, ὅτι ὕφανε τὸν καλλιτεχνικὸν τάπητα τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, χρησιμοποιοῦντας τὸ θεϊκὸν στημόνι, αὐτὸς εἶναι ὁ σκηνοποιοὺς τῆς Ταρσοῦ»⁽¹⁰⁾.

Ἄλλ' ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δὲν ὑπῆρξε μόνον ὁ σκαπανεὺς τοῦ δυτικοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ θεμελιωτὴς καὶ οἰκοδόμος τοῦ Ἑλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ, «ὁ Ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος»⁽¹¹⁾. Ἀπὸ τὴν Τρωάδα ὁ Παῦλος ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν διέτρεξεν ὀλόκληρον καὶ ἔφθασεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐκίνησε τὴν φιλοσοφικὴν περιέργειαν τῶν ἐπικουρείων καὶ στωϊκῶν. Ἀπὸ τὸ ἐπισημότερον βῆμα τῆς Ἑλλάδος ἐλάλησεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν κοιτίδα τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν. Ἐνεκέντρισε τὴν

7. Π. Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὰς ἐπιστολάς τοῦ Παύλου, Ἀθήναι 1937, σελ. 3.

8. Χρυσόστομος, Migne Ἐ. Π. τόμ. 51, στ. 291.

9. Holzner, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 509.

10. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 9.

11. Πρβλ. Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, Ὁ Ἀπ. Παῦλος ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περ. «Ἐκκλησία», 1 Ἰουλίου 1950, σελ. 210.

χριστιανικήν ἀλήθειαν εἰς τὸ ἑλληνικὸν δένδρον καὶ ἔθεσε τὰ θεμέλια τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

* *

Ὁ Παῦλος λοιπὸν ἀποτελεῖ ἐν ἀξιομίμητον πρότυπον. Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ κοινωνικοὶ ἐργάται καὶ πρὸ παντὸς οἱ ἱερεῖς πρέπει νὰ μιμῶνται τὸ φωτεινὸν παράδειγμά του. Ἰδίως πρέπει νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὴν χριστοκεντρικὴν του διάθεσιν. «Καὶ σῶμα αὐτῷ τὸ αὐτὸ ἦν καὶ ἡμῖν, καὶ τροφαὶ αἱ αὐταὶ καὶ ψυχὴ ἡ αὐτή· ἀλλ' ἡ προαίρεσις (=ἡ ἐξ ἐλευθέρας βουλήσεως ἐκλογή καὶ ἀπόφασις) μεγάλη καὶ ἡ προθυμία λαμπρά· καὶ τοῦτο ἐκεῖνον τοῦτον ἐποίησε...» (Χρυσόστομος)⁽¹²⁾. Μόνον ἡ μυστικὴ ἑνωσις τῆς ψυχῆς μετὰ τὸν Χριστὸν χαρίζει ζωτικότητα καὶ δυναμισμόν. «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ'13).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, δ. Θ.
Καθηγητῆς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

(ΤΟΥ Κ. ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ)

Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην τῆς Κυριακῆς τῶν Ἀγίων Πατέρων (Α' Οἴκουμ. Συνόδου)

(Ἰωάν. ιζ' 1 - 13)

1. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε,

2. καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.

3. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.

4. Ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω.

5. Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί.

1. Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς καὶ σήκωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε. Πατέρα μου, ἔφτασεν ἡ ὥρα. Δόξασε τὸ γιό σου, γιὰ νὰ σε δοξάσῃ καὶ αὐτός,

2. Ὅπως ἔδωκας σ' αὐτὸν ἐξουσία πάνω σὲ κάθε ἄνθρωπο, γιὰ νὰ δώσῃ σ' αὐτοὺς ὅ,τι ἔδωκας σ' αὐτόν, δηλαδὴ αἰώνια ζωὴ.

3. Καὶ αἰώνια ζωὴ εἶναι νὰ σε γνωρίζουνε μόνο ἀληθινὸ Θεὸ ὅπως καὶ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ποὺ σὺ ἔστειλες.

4. Ἐγὼ σε ἐδόξασα στὴ γῆ, καὶ τὸ ἔργο ποὺ μοῦ δωκας ἐντολὴ νὰ ἐκπληρώσω τὸ ἐτελείωσα.

5. Καὶ τώρα δόξασέ με σύ, Πατέρα, κοντά σου, μετὰ τὴ δόξα ποὺ εἶχα στὸ πλευρό σου, πρὶν ἀκόμα δημιουργηθῆ ὁ κόσμος.

12. Χρυσόστομος, Migne Ἐ. Π. τόμ. 50, στ. 489-496.

6. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις, οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τηρή-
κασι.

7. Νῦν ἐγνώκαν ὅτι πάντα ὅσα δέ-
δωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστίν·

8. Ὅτι τὰ ρήματα, ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἐγνώσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας.

9. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ ὑπὲρ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσι,

10. καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστὶ καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς.

11. Καὶ οὐκέτι εἰμι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σε ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τηρήσον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, ὃ δέδωκάς μοι, ἵνα ὡσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς.

12. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γρα-
φὴ πληρωθῇ.

13. Νῦν δὲ πρὸς σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

6. Φανέρωσα τὸν ὄνομά σου στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ πῆρες ἀπ' τὸν κόσμον καὶ μοῦ παράδωκες. Ἦταν δικοὶ σου καὶ τοὺς ἔδωσες σὲ μένα καὶ τηρή-
σανε τίς ἐντολές σου.

7. Τώρα μέθανε, πὼς ὅσα μοῦ δω-
κες, ἀπὸ σένα πηγάζου.

8. Πὼς τῆ διδασκαλίᾳ ποὺ μοῦ-
δωσες, αὐτὴν ἔδωσα σ' αὐτοὺς καὶ τὴν παραλάβανε κι' ἀληθινὰ μάθανε πὼς ἀπὸ σένα πηγάζει καὶ πιστέψανε πὼς ἐσὺ μ' ἔστειλες.

9. Ἐγὼ γι' αὐτοὺς σὲ παρακαλῶ καὶ δὲν σὲ παρακαλῶ γιὰ τοὺς ἀμαρ-
τωλοὺς, ἀλλὰ γιὰ κείνους ποὺ μοῦ παράδωκες δικούς σου.

10. Κι ὅλοι οἱ δικοὶ μου εἶναι δι-
κοὶ σου, καὶ ὅλοι οἱ δικοὶ σου εἶναι δικοὶ μου καὶ διὰ μέσου αὐτῶν δο-
ξάστηκα.

11. Καὶ δὲν θάξαι πιά στὸν κόσμον, αὐτοὶ ὅμως θὰ μείνουν σ' αὐτὸν κι ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σένα. Ἄγιε Πα-
τέρα, φύλαξέ τους με τὴ δύναμή σου, ποῦδωκες σὲ μένα, γιὰ νάμαι ἕνα σῶμα καθὼς εἴμαστε ἡμεῖς.

12. Ὅταν ἤμουνα μαζί τους στὸν κόσμον, ἐγὼ τοὺς ἐφύλαξα με τὴν προστασία σου. Αὐτοὺς ποὺ μοῦ δω-
κες τοὺς φύλαξα καὶ κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν χάθηκε, παρὰ μονάχα ὁ γυιὸς τῆς ἀπωλείας, γιὰ νὰ ἐπαληθέψουνε οἱ προφητεῖες τῆς γραφῆς.

13. Καὶ τώρα ἔρχομαι πρὸς ἐσένα καὶ τὰ λέω αὐτά, τώρα ποὺ εἶμαι ἀ-
κόμα στὸν κόσμον, γιὰ νὰ νοιώσουνε καὶ αὐτοὶ νὰ τοὺς πλημμυρᾷ ἡ δική μου χαρὰ.

Σ' αὐτὴ τὴν περικοπή ὁ Ἰησοῦς ἀπλώνει μπροστά σὰ μάτια μας τὴν προβληματικὴ τῆς προσευχῆς, καθὼς καὶ τὸν ἐπιγραμματικῶς, ἀλλὰ μεστὸ ἀπὸ οὐσία, ἀπολογισμὸ τοῦ ἔργου Του στὴ γῆ. Τὸ κήρυγμα Του, ποὺ τὸ ἀντλεῖ ἀπ' τὴν αἰώνια κι' ἀκατάλυτη πηγὴ τῆς ζωῆς, τὸ Θεό, δόθηκε στὸν ἀνθρωπο γενικά. Ὡστόσο ἡ γῆ, ποὺ δέχτηκε τὴ σπορά, δὲ στάθηκε πάντα ἡ ἴδια, γῆ καρπερὴ κι' ἀγαθὴ. Ὁ σπόρος ἔπεσε καὶ σὲ γῆ ἀγαμνὴ κι' ἀλλοῦ τὸν πνίξανε τ' ἀγκάθια κι' οἱ τρίβολοι, ἀλλοῦ ἡ πέτρα δὲν τὸν ἄφησε νὰ ρι-
ζοβολήσῃ κι' ἀλλοῦ πατήθηκε καὶ φαγώθηκε ἀπ' τὰ πετούμενα τ' οὐρανοῦ. Γιὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς τὴ δραματικὴ αὐτὴ ὥρα τῆς ἐπικοινωνίας του με τὸν Πα-
τέρα δὲν μεσιτεύει γιὰ ὅλους, ἀλλὰ μονάχα γιὰ κείνους, ποὺ πιστέψανε σὲ κείνον ποὺ τὸν ἔστειλε, καὶ σ' Αὐτόν. Γι' αὐτοὺς μεσιτεύει. Καὶ παρακαλεῖ τὸν Πατέρα νὰ τοὺς πάρῃ κάτω ἀπ' τὴ σκέπη του τώρα, ποὺ αὐτὸς θάφουγε γιὰ νὰ γυρίσῃ στὸν οὐράνιο Πατέρα. Ὅσο ἦταν στὴ γῆ, τοὺς φρουροῦσε Αὐτός.

Τώρα που θάφευγε χρειαζόταν κάτι άλλο. Ἡ Χάρη. Τὸ Πνεῦμα που φώτισε τοὺς ἔντεκα, γιατί ὁ δωδέκατος, ὄντας γυιὸς τοῦ σκοταδιοῦ, ἀφανίστηκε, εἶναι ἡ ἀπόκριση, που ὁ οὐράνιος Πατέρας ἔδωκε στὴν προσευχὴ καὶ στὴ μεσιτευτικὴ παράκληση τοῦ Γυιοῦ. Οἱ λίγοι πρέπει νὰ φυλαχθοῦνε, γιατί αὐτοὶ οἱ λίγοι, μὲ τὴ ζωὴ τους, μὲ τὸ ἔργο τους καὶ μὲ τὸ λόγο τους, θὰ γίνουνε τὸ ἄλλας τῆς γῆς, που θὰ δώση οὐσία σ' ἄλλη τὴν ἄγευστη ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Αὐτοὶ οἱ λίγοι θὰ κρατήσουνε ψηλά τὸνομα καὶ τοῦ Πατέρα καὶ τοῦ Γυιοῦ. Αὐτοὶ μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο θὰ δοξάσουνε τὸν ἐσαρκωμένο Λόγο καὶ θ' ἀποδείξουν μὲ ζωὴ καὶ μ' ἔργο τί εἶναι ἡ αἰώνια ζωὴ.

Στὴν περικοπὴ αὐτὴ ὁ Ἰησοῦς ἀπόλυτα ξεκαθαρίζει, τί εἶναι ἡ αἰώνια ζωὴ. Εἶναι ἡ ἀδιάκοπη ἐπικοινωνία τοῦ πλάσματος μὲ τὸν Πλάστη του. Εἶναι ἡ προσευχὴ. Κι ἡ ἐπικοινωνία αὐτὴ σ' ἓνα καὶ μόνο ἀποβλέπει σκοπὸ. Στὴν ἀπόλυτη ἔνωση, στὴν ταυτότητα. Γιὰ νὰ ὑπάρξῃ ὁμως ἡ ἐπικοινωνία, γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ προσευχὴ, χρειάζεται ἡ γῆ νάναί ἀγαθὴ, ὥστε νὰ μωρῆσῃ νὰ δεχτῇ τὴ σπορά. Χρειάζεται μ' ἄλλα λόγια ἀγαθὴ πρόθεση, ἐναγώνια προσπάθεια, ἀδάμαστη θέληση ἐπικοινωνίας μὲ τὸν οὐράνιο Πατέρα, ὥστε μὲ τέτοιες προϋποθέσεις νάρθῃ ἡ Χάρη γιὰ νὰ ὀλοκληρώσῃ κείνο, που ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ μόνος του νὰ ὀλοκληρώσῃ. Τότε ἡ αἰώνια ζωὴ πραγματοποιεῖται. Ποιά εἶναι τὰ θεμέλιά της; Ἡ πίστη, ἡ ἀγάπη κι ἡ συγγνώμη. Εἶναι καὶ τὰ τρία ἀπαραίτητα γιὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὸ Θεοῦ. Τὸ νὰ πιστεῦν κανεὶς τὸ Θεό, χωρὶς ν' ἀγαπᾷ καὶ χωρὶς νὰ συχωρνᾷ, δὲν καταφέρνει ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐπικοινωνία. Ἡ προσευχὴ του εἶναι πράξη μηχανικὴ κι' ὁμοίωμα ἐπικοινωνίας. Ἄλλὰ δὲν εἶν' ἐπικοινωνία. Τὴ χρυσὴ γέφυρα μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, μονάχα ἡ ἀγάπη μπορεῖ νὰ θεμελιώσῃ. Δὲν εἶναι οὔτε τὰ πολλὰ λόγια, οὔτε οἱ ἐπαναλήψεις, οὔτε τίποτ' ἄλλο, ἱκανὸ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ κοντὰ στὸν Πλάστη, ἀν δὲν ὑπάρξῃ πλούσια ἀνθεση ἀγάπης μέσα μας. Μ' αὐτὴν βρίσκουμε τὸ δρόμο που ὀδηγᾷ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ χωρὶς αὐτὴν ὁ δρόμος εἶναι κλειστός καὶ μονάχα τὸ σκοτεινὸ ρουμάνι τῶν παθῶν ξανοίγεται μπροστά μας.

ΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΟΙ “ΑΝΤΒΕΝΤΙΣΤΑΙ, ΚΑΙ ΟΙ “ΑΝΤΒΕΝΤΙΣΤΑΙ ΤΗΣ Ζ' ΗΜΕΡΑΣ,,

Ε'.

Ἡ τήρησις τοῦ Σαββάτου δὲν εἶναι χριστιανικὸν καθήκον.

Ἄλλὰ καὶ τὸ ἐπικαλούμενον χωρίον τῆς Γενέσεως (1,5) συνηγορεῖ ἐντελῶς περὶ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον οἱ ἐν λόγῳ αἵρετικοὶ παραδέχονται καὶ διδάσκουν. Τὸ χωρίον ἔχει ὡς ἐξῆς: «καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα, καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρῶτὴ ἡμέρα μία». Προφανῶς, οἱ θέλοντες νὰ στηρίξουν τὰς ἀπόψεις των, ἐσκέφθησαν, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς προσμετρᾷ ἐκ τῆς ἑσπέρας τὴν ἡμέραν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς Δημιουργίας, ἡ ἀρχὴ τῆς προσμετρήσεως δηλοῖ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον καὶ τὸ φῶς καλεῖ-

ται ἐνταῦθα ἡμέρα, ἐν ᾧ τὸ σκότος καλεῖται νύξ, δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ εἰπώμεν, τί ἀκριβῶς ἔννοεῖ ὁ θεῖος συγγραφεὺς διὰ τῆς λέξεως ἡμέρα; Πάντως, κατὰ τοὺς ἐρμηνευτάς, διὰ τῆς δευτέρας λέξεως «ἡμέρα» νοεῖται τὸ ἡμερονύκτιον. Δυνάμεθα ὅμως νὰ προσμετρήσωμεν τὴν ἡμέραν ἐκ τῆς ἐσπέρας τῆς προηγούμενης; Ἀσφαλῶς ὄχι! Διότι τὸ «καὶ ἐγένετο ἐσπέρα καὶ ἐγένετο πρῶτῃ ἡμέρα μία» τίθησι τὸ ὄριον τῆς πρώτης ἡμέρας εἰς τὴν λέξιν «πρῶτῃ». Ἦτοι ἡ πρώτη ἡμέρα ἐνταῦθα ἄρχεται ἐκ τῆς, οὕτως εἰπεῖν, αὐγῆς ἢ πρῶτας τῆς δημιουργίας τοῦ φωτός καὶ λήγει μὲ τὴν αὐγὴν τῆς δευτέρας ἡμέρας, ἥτις ἄρχεται ἐκ τῆς πρῶτας. Οἱ Ἑβραῖοι ἄλλως τε δὲν προσεμέτρουν τὰς ὥρας ἐκάστης ἡμέρας ἀρχόμενοι ἐκ τῆς ἐσπέρας, ἀλλ' ἀρχόμενοι ἐκ τῆς πρῶτας. Ἡ πληροφορία τοῦ Εὐαγγ. Ματθαίου (28,1), ὅτι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἔλαβε χώραν «ὄψε σαββάτων», τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων», χωρίζει τὸ ἐσπέρας τῶν σαββάτων καὶ τὴν αὐγὴν τῆς μιᾶς σαββάτων, θὰ ἦτο δύσκολον δὲ νὰ εἰπώμεν, οἱ Χριστιανοί, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Ἑβδομάδος, ἐάν, ὅτε ἀνέστη ὁ Χριστός, ἦτο «ὄψε σαββάτων», χωρὶς νὰ ἔχη ἀρχίσει νὰ ὑποφώσκη ἡ μία σαββάτων. Τέλος, ἐὰν θὰ ἠθέλομεν νὰ προσμετρήσωμεν τὴν πρώτην τῆς Δημιουργίας ἡμέραν ἐκ τῆς ἐσπέρας, ἥτις ἦτο ἡ πρώτη ἐν τῷ κόσμῳ ἐσπέρα, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ προσμετρήσωμεν μίαν ἐπὶ πλέον ἡμέραν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐβδόμης, ἦτοι θὰ ἐλαμβάνομεν ἐν ἡμισυ ἐκ τῆς οὐδόσης ἡμέρας, ἐν ᾧ θὰ ἔμενεν ἀ π ρ ο σ μ έ τ ρ η τ ο ν τ ὸ π ρ ῶ τ ο ν τ μ ῆ μ α τ ῆ ς π ρ ῶ τ η ς, ἦτοι τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Θεὸς ἐ δ η μ ι ο ὑ ρ γ η σ ε τὸ φ ῶ ς κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἡμέραν.

Ὅθεν, ὁ Χριστὸς ἐφανερώθη τὸ πρῶτον εἰς τοὺς δέκα μαθητάς του τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεώς του, περὶ τὴν ἐσπέραν, καὶ «μεθ' ἡμέρας ὀκτώ» (Ἰωάν. 20,26), κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ἦτοι πρώτην τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν, ἐφανερώθη ὡσαύτως εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ τὸν Θωμᾶν.

Εὐλόγως ἤδη μετὰ ταῦτα τίθεται τὸ ἐρώτημα· διατί ὁ Χριστὸς ἐνεφανίσθη «μεθ' ἡμέρας ὀκτώ», ἦτοι τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν Ἀνάστασιν του εἰς τοὺς μαθητάς του; Διατί ἔπεμψε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐν Κυριακῇ ἡμέρᾳ; Ἐὰν ἠθελε νὰ προσδώσῃ τὴν σημασίαν, ἣν οἱ Ἄντβεντισταὶ τῆς Ἑβδόμης Ἡμέρας ἀποδίδουν εἰς τὸ Σάββατον, δὲν θὰ παρυσιάζετο πρὸς αὐτοὺς μεθ' ἡμέρας ἑπτὰ καὶ οὐχὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτώ;

Οἱ Ἄντβεντισταὶ τῆς ἐβδόμης Ἡμέρας, προσέτι, ἰσχυρίζονται λέγοντες, ὅτι ἡ συνάθροισις τῶν ἐν Τρωάδι διὰ τὴν «κλάσιν τοῦ ἄρτου», ἦτοι τὴν προσφορὰν τῆς θείας Εὐχαριστίας, «τῇ μιᾷ τῶν

σαββάτων», ἦτο οὐχὶ καθιερωμένον τι, ἀλλὰ τυχαῖον γεγονός (Πράξ. 20,7). Τὸ χωρίον ἔχει ὡς ἀκολούθως: «Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου».

Ἡ κλάσις τοῦ ἄρτου, λέγουν, ἦτο καθημερινή, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ Πράξ. 2,46, ἄρα ἦτο συμπτωματικὴ καὶ οὐχὶ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἢ συνάντησις. Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ὁ θερμὸς κήρυξ τῆς Ἀναστάσεως Παῦλος, τὸ πύρινον κήρυγμα τοῦ ὁποίου ἀνευ αὐτῆς θὰ ἦτο κενόν (Α΄ Κορ. 12 ἐξ.), δὲν ἀπέδιδε σημασίαν εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, καθ' ἣν ἀνεστήθη ὁ Κύριος καὶ δὴ εἰς χρονικὴν περίοδον μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων (στίχ. 6), αἵτινες θὰ ὑπενθύμιζον ἔτι περισσότερον τὸ Πάθος καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου; (Πρβλ. Μαθτ. 26,17).

Ἡ ἔννοια τοῦ χωρίου τῶν Πράξεων 2,46, ὅτι ἡ κλάσις τοῦ ἄρτου» ἐγένετο καθημερινῶς, ἡμφεσβητήθη ὑπὸ τινων, ἀλλ' ἐὰν ἔχωμεν λόγον τινὰ καὶ παραδεχθῶμεν, ὅτι πράγματι ἐγένετο καθ' ἡμέραν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ τοιοῦτον, ὅπως προφανῶς δὲν ἐξηκολούθησεν ἡ καθημερινὴ εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος προσευχῆ τῶν Χριστιανῶν καὶ ἡ περαιτέρω πώλησις τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν, ἐὰν δὲ λόγῳ ἐνθουσιασμοῦ κατὰ τὰς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν ἡμέρας καὶ μετὰ τὸ πρῶτον καρποφόρον κήρυγμα τοῦ Πέτρου, ἐγένοντο αὐτὰ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἀσφαλῶς δὲν ἐγένοντο εἰς Τρωάδα μετὰ εἰκοσαετίαν περίπου, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἐνταῦθα δὲν γίνεται λόγος οὐδὲ περὶ Συναγωγῆς, οὐδὲ περὶ Σαββάτου, δεδομένου μάλιστα ὅτι τὸ Πάσχα ἐκείνου τοῦ ἔτους εὔρε τὸν Παῦλον ἐν Τρωάδι. Διατί ἄλλως τε ὁ Παῦλος ἐξέλεξεν ὡς ἀποχαιρετιστήριον ἡμέραν τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ δὲν προετίμησε π.χ. τὴν ἐν τῇ Συναγωγῇ συγκεντρωσιν; Δὲν ὑπῆρχε μήπως ἐκεῖ Συναγωγὴ; Ἐὰν εἶναι τοῦτο ἀληθές, διατί δὲν ἐγένετο ἡ συγκεντρωσις κατὰ τὸ Σάββατον, ἀλλ' ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς «πρώτης» τῆς ἐβδομάδος ἡμέρας; Ἀσφαλῶς, διότι ἠθέλησαν ὁ τε Παῦλος καὶ οἱ ἐκεῖ Χριστιανοὶ νὰ μιμηθῶσι τὰς συγκεντρώσεις, τὰς ἐν τῷ ὑπερφῶ τῆς Σιών γενομένας, κατ' ἀπομίμησιν τῶν ὁποίων συνεκεντρώθησαν ὡσαύτως καὶ ἐνταῦθα ἐν ὑπερφῶ, ὀπόθεν, καταληφθεὶς ὑπὸν, ἔπεσε καὶ ὁ νεανίας Εὐτυχος (Πράξ. 20,9).

Εἰς τὰ ἀνωτέρω δέον ὅπως σοβαρῶς ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἔχει παρέλθει χρόνος δύο περίπου δεκαετηρίδων μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπ' οὐρανῶν καθόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου ἔχει καρποφορήσει ἀρκούντως πρὸς τοὺς κόπους αὐτοῦ. Τὰ δένδρα τινῶν τῶν ὑπ' αὐτοῦ φυτευθεισῶν

Ἐκκλησιῶν ἔχουν ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ ἰδίου ποτισθῆ. Πλείστων ὄσων ἐκκρεμῶν ζητημάτων αἱ δοθεῖσαι λύσεις ἔχουν παγιωθῆ, καὶ ὁ Παῦλος, τὸ τελευταῖον, διδάσκει ἐν τῇ Συναγωγῇ, καθ' ὅτι ἐν Ἐφέσῳ εὐρισκόμενος, ἀφορίσας τοὺς μαθητάς, διελέγετο ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινὸς (Πράξ. 19,9), μὴ ἐπανεμφανισθεῖς πλέον ἐν Συναγωγῇ, εἰμὴ μόνον κατὰ τὴν εἰς Ἱερουσαλήμ μετάβασίν του, καί, μετὰ θερμὴν παράκλησιν τῶν ἐκεῖ ἀδελφῶν, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Σολομῶντος (Πράξ. 21,20 ἐξ.).

Ἐπιπροσθέτως, ἐὰν συνέβαινεν ὥστε πραγματικῶς νὰ τηρῆται τὸ Σάββατον ἐν τῇ ἀρχηγόνῳ Ἐκκλησίᾳ, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑφίσταται ἔστω καὶ ὑπαινιγμὸς τις διατάξεώς τινος σχετικῆς, ὡς π. χ. εἰς τὴν ἀποστολικὴν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ἐξ ἔθνῶν Χριστιανούς, ἥτις νὰ ἀφεῶρα εἰς τὴν τήρησιν καὶ τοῦ Σαββάτου, ὡς ἐγένετο διὰ τῆς συστάσεως τηρήσεως ἀποχῆς ἐξ εἰδωλοθύτων, αἵματος, πνικτοῦ καὶ πορνείας; (Πράξ. 15,5-30. 21,21-25). Δὲν ἔπραξαν ὁμῶς παρόμοιόν τι οἱ Ἀπόστολοι, διότι δὲν ἤθελον τοὺς Χριστιανούς «ἰουδαίκοις ἔθεσι περιπατεῖν», ἐπειδὴ, προκειμένου περὶ τῆς τηρήσεως τοῦ Σαββάτου, πρόκειται περὶ ἔθους καὶ μόνον, καθ' ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀφιέρωσις μιᾶς ἡμέρας πρὸς τὸν Θεὸν δὲν κατηγορήθη, ἀλλ' ἀντικατεστάθη ἀπλῶς τὸ Σάββατον διὰ τῆς «πρώτης» ἡμέρας, περιβληθείσης διὰ καινῆς ἐννοίας, ὡς θέλει δειχθῆ καὶ κατωτέρω διὰ παρατετησομένων χωρίων ἐξ ἀποστολικῶν καὶ ἄλλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν «Ἀντβεντιστῶν τῆς Ἑβδόμης Ἡμέρας», ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ εἰς τὸ χωρίον ἐκ τῆς Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς (16,2), εἶναι ἀσύστατος. Τὸ χωρίον ἔχει ὡς ἐξῆς :

«Κατὰ μίαν τῶν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ,τι ἂν εὐοδοῦται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται».

Οἱ ἐν λόγῳ αἵρετικοὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι αἱ γνωσταὶ συνεισφοραὶ (Πράξ. 11, 30—24, 17) διὰ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀδελφοὺς ὠρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Παύλου νὰ τίθενται κατὰ μέρος «ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου χριστιανοῦ τὴν ἡμέραν τῆς μιᾶς σαββάτων» οὐχὶ δι' ἕτερον λόγον, εἰμὴ μόνον διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, πρώτην τῆς ἐβδομάδος καθ' εἰς ἐξ αὐτῶν θὰ εἶχε περισσότερα χρήματα νὰ διαθέσῃ. Ἄλλ' αὐτὸ εἶναι ἀφελεστάτη ὑπόθεσις, διότι, ἐὰν αἱ πληρωμαὶ τῶν διαφόρων ἐργαζομένων ἐγίνοντο τότε καθ' ἑβδομάδα, γεγονὸς λίαν ἀπίθανον, ὡς ἐν τῷ παρόντι συμβαίνει ἐν τε ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις καὶ ἀλλαχοῦ, εὐκολώτερον θὰ ἦτο, καὶ θὰ τὸ συνίστα ὁ Παῦλος, ὅπως τίθενται κατὰ μέρος τὰ χρήματα, ἅμα ταῖς διενεργουμέναις, ἐν

ὑποθέσει, πληρωμαῖς, ἦτοι εἰς τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος ἢ τὴν ἀρχὴν ταύτης, ἣτις εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα, ἢ «μία σαββάτων».

Ἡ ὑπόθεσις τῆς πληρωμῆς, οὕτως εἰπεῖν, τῶν ἐργαζομένων, εἰς τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος καθίσταται ἀσθενεστέρα ἐκ τῆς εἰκόνης τῆς παραβολῆς τῶν μεμισθωμένων ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος (Ματθ. 20,1 ἐξ.), καθ' ἣν ἐμφαίνεται, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, μέρους καὶ αὐτῆς οὔσης τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ κόσμου, ἡ καταβολὴ τοῦ ἀντιτίμου τῆς ἐργασίας κατεβάλλετο τὸ ἑσπέρας ἐκάστης ἡμέρας, μετὰ τὴν συντελεσθεῖσαν ἐργασίαν.

Ἄλλ' εἶναι λίαν εὐλογον, νὰ ὑποθέσῃ τις ἑτέραν τὴν ὠθήσανσαν τὸν Ἀπόστολον Παῦλον αἰτίαν, διὰ τὴν προτίμησιν πρὸς σύστασιν τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, διὰ τὴν διαφύλαξιν τοῦ, δι' ὃν σκοπὸν προανεφέρθη, διατιθεμένου ποσοῦ χρημάτων. Ἡ πραγματικὴ δέ, ὡς πρὸς τοῦτο, αἰτία δὲν δύναται νὰ εἶναι ἑτέρα τις, ἢ ἡ ἱερότης τῆς πρώτης τῆς ἑβδομάδος ἡμέρας, ὡς καὶ ἡ δημιουργουμένη κατάλληλος ψυχολογία διὰ τῆς ἀμέσου ἢ ἐμμέσου, καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν λαμβανούσης χώραν, ὑπενθυμίσεως ἐκ τῆς «διδασχῆς» καὶ τῆς «κλάσεως τοῦ ἄρτου», τῶν καθηκόντων τῶν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Κυρίου συγκεντρωμένων πιστῶν, πρὸς τοὺς ἀδελφούς των.

Εἰς ἐπίρρωσιν τούτου δύναται νὰ ἔλθῃ ἡ ἐξελιχθεῖσα ἐν συνειρή, ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν εἰσφορῶν τῆς πρώτης ἡμέρας, εἰς εἰσφοράς διὰ τοὺς πτωχοὺς γενικῶς, λαμβανούσας χώραν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐν κοινῇ συναθροίσει τῶν πιστῶν, ὡς πληροφορεῖ ἡμᾶς σαφέστατα ὁ ἀπολογητὴς Ἰουστίνος, γράφων ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς: «Τῇ τοῦ ἡλίου λεγομένη ἡμέρα πάντων κατὰ πόλεις ἢ ἀγροὺς μενόντων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέλευσις γίνεται... καὶ ἡ μετάληψις ἀπὸ τῶν εὐχαριστηθέντων ἐκάστῳ γίνεται... οἱ εὐποροῦντες δὲ καὶ βουλόμενοι κατὰ προαίρεσιν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ὀβούλεται δίδωσι, καὶ τὸ συλλεγόμενον παρὰ τῶν προεστῶτι ἀποτίθεται, καὶ αὐτὸς ἐπικουρεῖ ὄρφανοὺς τε καὶ χήρας... τοῖς ἐν δεσμοῖς οὖσι...» (Α' Ἀπολογ. 67,3—6). Θὰ ἠδυνάμεθα ὅθεν νὰ συναγάγωμεν, ὅτι ἡ εὐλογος σκοπιμότης τοῦ πολυσχιδοῦς Παύλου διὰ τὰς λογίας, συλλεγομένας ἐν ταῖς ἐκκλησίαις Κορίνθου καὶ Γαλατίας, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀφορᾷ ἀπλῶς εἰς τὸ συλλεγησόμενον ποσόν, ἀλλ' ἐπέξετείνετο καὶ εἰς τὴν ἱερότητα τῆς πράξεως συνδυναζομένης πρὸς τὴν τῆς ἡμέρας ἱερότητα.

Οἱ «Ἀντβεντισταὶ τῆς Ἐβδόμης Ἡμέρας» ἰσχυρίζονται τέλος, ὅτι εἰς πολὺ μεταγενεστέρους χρόνους καθιερώθη ἡ «Κυριακὴ» ὡς ἡμέρα λατρείας καὶ ἀναπαύσεως, ἀντικαταστήσασα τὸ Σάββατον, καὶ ὅτι καὶ αὕτη αὕτη ἡ ὀνομασία «Κυριακὴ» εἶναι με-

ταγενεστέρα. Ἄλλὰ πρῶτον, ὡς πρὸς τὴν ὀνομασίαν «Κυριακὴ» τῆς «μιαῖς τῶν σαββάτων» ἢ πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, ταύτην τὴν δίδει ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης γράφων· «ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρα...» (Ἀποκ. 1,9-10). Τί σαφέστερον τούτου, καὶ πῶς ἄλλως θὰ ἠδύνατο νὰ ὀνομάσῃ τὴν ἡμέραν τοῦ ὁράματός του ὁ Ἀπόστολος; Ἐὰν εἰς οἰονδήποτε ἐδίδομεν τὸ χωρίον αὐτὸ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ καὶ ἠρωτώμεν κατὰ ποίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος φρονεῖ ὅτι ἔλαβε χώραν τὸ ἐν Πάτμῳ ὄραμα τῆς Ἀποκαλύψεως, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀπαντήσῃ πρὸς ἡμᾶς, ὅτι ἔλαβε αὐτὸ χώραν κατὰ Δευτέραν ἢ Σάββατον ἢ Πέμπτην ἢ Τρίτην κ.λ.π., ἐκτὸς τῆς Κυριακῆς ἡμέρας; Εἶναι δὲ δυνατόν ἢ λέξις «Κυριακὴ ἡμέρα», σημαίνουσα τὴν τοῦ Κυρίου ἡμέραν νὰ εἶναι διὰ τοὺς χριστιανοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἀποκαλύψεως ἕτερα τίς τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου; Ἀσφαλέστατα ἡ λέξις δηλοῦ ὠρισμένην ἡμέραν καὶ αὕτη, ὡς ἐκ τῶν παρατεθησομένων μαρτυριῶν ἐξ ἀρχαιοτάτων χριστιανικῶν συγγραμμάτων ἀπολύτως βεβαιοῦται, εἶναι ἡ Κυριακὴ. Συγκεκριμένως, ἐν ἐκ τῶν παλαιότερων χριστιανικῶν μνημείων, ἡ «Διδαχὴ τῶν ἀποστόλων» ὀνομάζει τὴν ἡμέραν τῆς «κλάσεως τοῦ ἄρτου» «Κυριακὴν Κυρίου». Τὸ χωρίον αὐτολεξεῖ ἔχει ὡς ἐξῆς: «Κατὰ κυριακὴν δὲ κυρίου συναχθέντες κλάσατε ἄρτον καὶ εὐχαριστήσαντες προεξομολογησάμενοι τὰ παραπτώματα ὑμῶν, ὅπως καθαρὰ ἢ θυσία ὑμῶν ᾗ» («Διδαχὴ» Κεφ. XIV). Ὡσαύτως ὁ Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος (106 μ. Χ.), λεγόμενος καὶ μαθητῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἀπαγορεύει τὴν τήρησιν τοῦ Σαββάτου καὶ συνιστᾷ τὴν, πνευματικῶ τῷ τρόπῳ, τήρησιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως ἡμέρας, ἣν τινα δὲν παραλείπει ὅπως ὀνομάσῃ «Κυριακὴν». Ἴδου τὸ χωρίον: «... μηκέτι σαββατίζοντες, ἀλλὰ κατὰ κυριακὴν ζῶντες, ἐν ᾗ καὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν ἀνέτειλε δι' αὐτοῦ (δηλ. τοῦ Χριστοῦ) καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ» (Ἰγνατίου Ἐπιστολὴ πρὸς Μαγνησιεῖς κεφ. IX). Οὐδεμίαν ὅθεν ἀμφιβολία δύναται νὰ ὑπάρξῃ περὶ τῆς ὀνομασίας τῆς Κυριακῆς, ἥτοι τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὡς καὶ διὰ τὴν ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν τήρησιν αὐτῆς, προσέτι δὲ καὶ περὶ τῆς κατ' αὐτὴν συναθροίσεως τῶν πιστῶν διὰ τὴν «κλάσιν τοῦ ἄρτου», ἥτοι τὴν προσφορὰν τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Ἐπιπροσθέτως, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς καταργήσεως τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ διὰ τῆς ὀγδόης ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἀνέστη, ὁμιλεῖ ἐκτενῶς ἡ Ἐπιστολὴ Βαρνάβα, παλαιότατον καὶ αὐτὴ χριστιανικὸν μνημεῖον (80-130 μ. Χ.),

ἐν τῷ ὄλῳ κεφ. XV, ὅπερ καταλήγει (στίχ. 9) ὡς ἐξῆς: «Διὸ ἄγομεν τὴν ἡμέραν τὴν ὀγδόην εἰς εὐφροσύνην, ἐν ἧ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ φανερωθεὶς ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς».

Τέλος, εἰς τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων χριστιανικῶν συγγραμμάτων, δέον ὅπως προστεθῆ καὶ ἡ ἐξῆς, τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος Ἰουστίνου, ἐκτὸς τῆς προμνημονευθείσης ἤδη, ἔχουσα οὕτω: «Τὴν δὲ τοῦ ἡλίου ἡμέραν κοινῇ πάντες τὴν συνέλευσιν ποιούμεθα, ἐπειδὴ πρώτη ἐστὶ ἡμέρα, ἐν ἧ ὁ Θεὸς τὸ σκότος καὶ τὴν ὕλην τρέψας κόσμον ἐποίησε, καὶ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἡμέτερος Σωτὴρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐκ νεκρῶν ἀνέστη (Α' Ἀπολογ. Κεφ. 67,7).

Ὁ ἴδιος Ἰουστίνος, ἐν τῷ πρὸς Τρύφωνα Διαλόγῳ του (κεφ. 41,4), ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως ἢ «μιαῖς σαββάτων» ἢ «ὀγδόης ἡμέρας» ἢ «πρώτης ἡμέρας» καὶ συσχετίζει αὐτὴν πρὸς τὴν τῆς ὀγδόης ἡμέρας περιτομὴν, ἣτις ἦτο τύπος τῆς ἀληθοῦς πνευματικῆς χριστιανικῆς περιτομῆς, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ Διαλόγῳ (κεφ. 148,1—2) λέγει, ὅτι οἱ ὀκτὼ ἐν τῇ Κιβωτῷ τοῦ Νῶε διασωθέντες ἄνθρωποι δὲν ἦσαν εἰμὴ «σύμβολον τῆς ἀριθμῶ μὲν ὀγδόης ἡμέρας, ἐν ἧ ἐφάνη ὁ Χριστὸς ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἀναστάς, δυνάμει δ' αἰεὶ πρώτης ὑπαρχούσης κλπ.». «Ὡστε οὐδὲν ἢ ὀνομασία «Κυριακὴ» εἶναι μεταγενεστέρα οὐδὲ εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ καθιέρωσις αὐτῆς ἐγένετο ἀργότερον ἐπὶ Μ. Κωνσταντίνου. Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος καθιέρωσε ὡς ἡμέραν ἀργίας τὴν καθιερωμένην ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν Κυριακὴν διὰ πάντας τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ Χριστιανούς καὶ Ἐθνικούς, διὰ τὸν λόγον δὲ αὐτὸν προφανῶς τὴν ὀνομάζει οὗτος «ιεράν τοῦ ἡλίου ἡμέραν», διὰ τὸ γίνῃ καταληπτὸς ὑπὸ τῶν μὴ Χριστιανῶν, ὡς πράττει καὶ ὁ Ἰουστίνος—ὡς δύναται τις τὸ παρατηρήσῃ ἐν προμνημονευθέντι χωρίῳ (Α' Ἀπολογ. Κορ. 67,7)—ἀπευθυνόμενος διὰ τῆς Ἀπολογίας του πρὸς τὸν Καίσαρα καὶ ὀνομάζων ἡλίου ἡμέραν τὴν Κυριακὴν διὰ τὸ καταστῆ καταληπτὸς ὑπὸ τοῦ τελευταίου.

Ὡστε, παντελῶς ἀθαιρέτος καὶ ἀνακόλουθος εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν «Ἀντιβεντιστῶν τῆς Ἑβδόμης Ἡμέρας» ἀνασύστασις τῆς ἀργίας τοῦ Σαββάτου, λίαν δὲ παραλογίζονται καὶ πλανῶνται οἱ ὑπὸ τὸ ἀνάθεμα τῆς Ἐκκλησίας (Καν. ΚΘ' Λαοδικείας 364 μ.Χ.) τελοῦντες αἰρετικοὶ οὗτοι, πιστεύοντες ὅτι αὐτοὶ εἶναι ἐκ παλαιότατων χρόνων οἱ γνήσιοι Χριστιανοί, ὡς τηροῦντες τὸ Σάββατον, ἐν ᾧ εἶναι γνωστὸν, ὅτι παλαιόθεν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τοὺς ἀπέκοψεν ἐκ τοῦ σώματος αὐτῆς, ὡς ἰουδαίζοντας, καθ' ὅτι ἔθετον «οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς». Τέλος, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῆς πίστεως εἰς τὴν τήρησιν τοῦ ἰουδαϊκοῦ Σαββάτου, ἣτις ἐν ταῖς ὡς ἄνω σελίσιν διενηργήθη, θὰ συνεφῶνει

τις ἐν προκειμένῳ μετ' οὐχὶ ὀρθοδόξου, ἀλλὰ προτεστάντου θεολόγου, τοῦ δόκτορος Ἰακώβου Μπλάκ εἰπόντος, ὅτι «ἡ διενέργεια μάχης διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀργίας τοῦ Σαββάτου καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς πίστεως εἰς τὴν ἀγιότητα τῆς ἡμέρας αὐτῆς, ὁμοιάζει πρὸς μάχην καθ' ἣν μάχεται τις διὰ μίαν σκιάν».

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

ΤΟ Β' ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Ἐπὶ τὴν πνοὴν καὶ τὴν σοφὴν ποδηγησίαν τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου τῆς Νικοπόλεως κυρίου Στυλιανοῦ συνεκροτήθη ἐν Πρεβέζῃ τὴν 16ην καὶ 17ην Μαΐου τὸ Β' Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης.

Εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Χαλαλάμπους, ὅστις παρουσίαζε ὄψιν πανηγυρικὴν μὲ τὰς χαρμοσύνας κωδωνοκρουσίας, τὸν σημαιοστολισμὸν καὶ τὴν διάχυτον φωταψίαν, συνῆλθον τὴν 5ην ἀπογευματινὴν τῆς 16ης Μαΐου οἱ Σύεδροι-Ἱερεῖς τῆς περιφερείας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

Μετὰ σύντομον, ἀλλὰ μεγαλοπρεπῆ ὑποδειγματικὸν Ἐσπερινόν, ἐψάλλη Δέησις ὑπὲρ εὐδωσέως τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τοῦ Συνεδρίου, ὡς ἐπίσης ἀνεπέμφθη καὶ ἐπιμνημόσυνος τοιαύτη δέησις ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀοιδίμων Ἀρχιερέων, Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων τῆς Ἐπαρχίας ταύτης. Μετ' αὐτὴν ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης ἀπηύθυνεν ἐγκάρδιον χαιρετιστήριον προσφώνησιν πρὸς τοὺς αἰδεσιμωτάτους Συνέδρους καὶ ἐκήρυξε τὴν ἑναρξιν τοῦ Συνεδρίου.

Κατ' αὐτὸ ὠμίλησαν α) ὁ Πανοσιολ. Ἄρχιμ. Γρηγόριος Μαΐστρος, πρωτοσυγκελλεύων, μὲ θέμα: «Ὁ ἐφημέριος καὶ τὸ Κατηχητ. Σχολεῖον». β) ὁ Πανοσιολ. Ἄρχιμ. Φιλάρετος Βιτάλης, ἱεροκέρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὅστις ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ὁ Ἱερεὺς ἐν τῇ Λατρείᾳ». γ) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ὠμίλησε διὰ μακρῶν, ἀναπτύξας τὰς προϋποθέσεις ἐκείνας, δι' ἧν δύναται ὁ Ἱερεὺς νὰ αἵρεται εἰς τὸ ὕψος τοῦ μεγάλου ἔργου του. Ἐπίσης ὠμίλησε διὰ τὴν θέσιν, ἣν δεόν νὰ λαμβάνῃ κατὰ τῶν ποικιλανύμων ἐχθρῶν τῆς τε Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας καὶ τῆς ἐνδόξου Πατρίδος μας.

Ἄμα τῶν πέρατι τῆς ἐμπνευσμένης ταύτης εἰσηγήσεως διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν πρῶταν τῆς ἐπομένης. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ εἰς τὴν ὠραίαν καὶ εὐρύχωρον αἵθουσαν τοῦ Ἐθνικοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ παρετέθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πλούσιον γεῦμα

εις τούς Συνέδρους, εις τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὁ Σεβασμιώτατος μετὰ τῶν Ἐπιτελῶν του.

Τὴν πρῶταν συνῆλθον καὶ αὖθις ἅπαντες ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ, ἔνθα ἐτελέσθη ὁ ὄρθρος καὶ μετ' αὐτὸν ἡ θεία Λειτουργία δι' ἐποπτικούς καὶ ὑποδειγματικούς σκοπούς. Ὀλίγον δὲ βραδύτερον ὁ αἰδεσιμ. Σακελλάριος Κων. Γιώτης, ἐφημέριος Καμαρίνης καὶ Ζαλόγγου, εἰς ὠραίαν ὁμιλίαν του διετύπωσε τὰς σκέψεις του γύρω ἀπὸ τὰ ποικίλα προβλήματα τοῦ ἱερέως καὶ τῆς ἐνορίας, ἐξέφρασε δὲ πρὸς τούτοις τὴν χαρὰν καὶ εὐγνωμοσύνην ὄλων τῶν συμπρεσβυτέρων πρὸς τὸν Ἀρχιερέα ἡμῶν διὰ τὴν πολύτιμον εὐκαιρίαν, ἣν ἐχάρισεν εἰς τὸν ἱερόν Κλήρον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως αὐτοῦ διὰ τῆς ἱερατικῆς ταύτης συνάξεως, καθ' ἣν πλεῖστα ὅσα διδάγματα διὰ τὴν ἱερατικὴν των ζῶν καὶ ἀποστολὴν ἀπεκόμισαν. Ἐν τέλει εὐγνωμόνως ἀπηύθυνεν εὐλαβεῖς εὐχαριστίας πρὸς τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κύριον Δωρόθεον, διὰ τὴν στοργικὴν καὶ πατρικὴν μέριμναν, ἣν ἐπιδεικνύει διὰ τὴν ὀριστικὴν ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης λαβὼν τὸν λόγον ἐτόνισε μεταξὺ τῶν ἄλλων τὴν διηνεκὴν προσπάθειαν, ἣν καταβάλλει ἡ Α. Μακαριότης καὶ ἡ Σεπτῆ Ἱεραρχία διὰ τὴν ἠθικὴν, πνευματικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, ὅστις ἐκπαλαὶ ἀγωνίζεται γενναίως καὶ θυσιάζεται πολ- λάκις διὰ τὰ ἰδεώδη τῆς Ὀρθοδόξου πίστεώς μας καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἔθνους. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ὥρᾳ ἀνέφερε τοὺς ἐν στυγνῇ ἐξορίᾳ εὐρισκομένους ἀγωνιστάς τῆς Κυπριακῆς ἀνεξαρτησίας, τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Ἐθνάρχην Κύπρου κ. Μακάριον, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κυρηνείας κ. Κυπριανὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, καὶ ἠυχθήθη ἐκ μυχιῶν τῆς καρδίας του, ὅπως ὁ ἀναστάς Κύριος ἐνισχύσῃ αὐτούς ἐν τῇ δοκιμασίᾳ των καὶ τοὺς ἀξιώσῃ τάχιστα νὰ ἐπιστρέφουν ἐλεύθεροι εἰς τὴν ἐλευθερὰν ἑλληνικὴν Κύπρον μας.

Ἀκολούθως ὁ Πρωτονοτάριος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κωνσταν- τίνος Χαλικιᾶς ὁμίλησε περὶ διαφορῶν διοικητικῆς φύσεως ζητημάτων. Μεθ' ὅ, ὡς ἐπισφράγισμα, ἐψάλη ἐπιμνημόσυνος δέσις ὑπὲρ αἰωνίου δόξης τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος πά- λαι τε καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ἔτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ἀδίκως δι' ἀγχόνης θανατωθέντων ἡρωϊκῶν τῆς Κύπρου νέων Μιχαὴλ Καραολῆ καὶ Ἀνδρέου Δημη- τρίου. Τὸ Συνέδριον ἔληξε ὑπὸ τὰς χαρμοσύνους κωδωνοκρουσίας καὶ ψαλμωδίας μετὰ τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Σεβ. Ἱεράρχου ἡμῶν.

Πρὸ τῆς λήξεως τοῦ Συνεδρίου οἱ Σύεδροι ἀπέστειλαν πρὸς τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

«Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Δωρόθεον,
Πρόεδρον Ἱερᾶς Συνόδου

Ἀθῆνας.

Ἐπὶ συγκλήσει Β' Γενικοῦ Ἱερατικοῦ Συνεδρίου Μητροπόλεως μας, ἐπικαλούμενοι πατρικᾶς εὐχᾶς Ὑμετέρας Μακαριότητος, εὐχαριστοῦμεν Αὐτὴν δι' εὐγενῆ μεγάλην χειρονομίαν προσωπικῆ Αὐτῆς συμβολῆ ἰδρύσεως Θεραπευτηρίου Ἱερέων καὶ ἄλλων ἐξαγγελιῶν πρὸς ἐξύψωσιν καὶ ἐνίσχυσιν Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἀγωνιζομένου ἐπάλξεις Ἐκκλησίας καὶ ἱερῶν Ἐθνους παραδόσεων. Εὐχόμεθα Δομητόρι Ἐκκλησίας σὺν σεπτῷ Ποιμενάρχῃ ἡμῶν, ἐνίσχυση Ὑμᾶς εἰς θεαρέστους ἀγῶνας ὑπὲρ δικαίων Ἐκκλησίας καὶ Ἐθνους καὶ δικαίωσεως μυχίου πόθου ἐνώσεως Κύπρου μετὰ μητρὸς Πατρίδος καὶ πλήρους ἐκπληρώσεως ἀγίων ὁραματισμῶν Ὑμῶν πρὸς δόξαν Ἐκκλησίας μας.

Διὰ τοὺς Ἐφημερίους τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πρεβέζης Ἀρχιμ. Φιλάρετος Βιτάλης, Σακελλάριος Δημήτριος Ντούλας, Σακελλάριος Κωνσταντῖνος Γιώτης».

Αἱ ἀπὸ τὸ Συνέδριον καὶ τὴν καθόλου πνευματικὴν κίνησιν διαπιστώσεις εἶναι λίαν συγκινητικαὶ καὶ εὐόωνοι. Ἡ ἔγκαιρος προσέλευσις τῶν Ἱερέων, ἡ χαρὰ καὶ ὁ ἐνθουσιασμός, ἅτινα πολυτρόπως ἐν αὐτοῖς ἐξεδηλοῦντο· ἡ μεγάλη προθυμία καὶ ἀμειωτος προσοχή, μεθ' ἧς παρηκολούθησαν τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου· ὁ μυστικὸς πόθος τῆς ψυχῆς των νὰ μείνουν πιστοὶ ἕως θανάτου εἰς τὸ ἱερατικὸν καὶ ἐθνικὸν καθήκον, πάντα ταῦτα δύνανται νὰ μᾶς διαβεβαιώσουν, ὅτι ὑπάρχει βαθυτάτη ἐπίγνωσις καὶ συναίσθησις τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς τῶν Ἐφημερίων μας. Διὰ τοῦτο βαδίζουσι θαρραλέως, παρὰ τὰς στερήσεις καὶ κακουχίας των, τὸν εὐθὺν καὶ ἀνηφορικὸν δρόμον τῆς πιστῆς διακονίας των ἐν τῷ μεγαλειώδει ἔργῳ τῆς διὰ τῆς Ἐκκλησίας σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τῆς διασφαλίσεως τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τοῦ Ἐθνους μας. Ἐντεῦθεν καταφαίνεται πόσον ὑπόχρεως εἶναι ἔναντι τούτων ἡ Πολιτεία, ἥτις, κατανοοῦσα τὴν μεγίστην σημασίαν τῆς διττῆς ταύτης ἀποστολῆς των, δεόν νὰ ἔλθῃ τάχιστα συμπαραστάτις εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνά των, ἐπιλύουσα ὀριστικῶς τὰ σοβαρώτατα προβλήματα των.

Ἀρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΒΙΤΑΛΗΣ
Ἱεροκέρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Πρεβέζης

ΔΙΑ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

1ον

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων* (17 Ἰουνίου 1956)

«Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί».

Τὰ λόγια αὐτά, τὰ ὁποῖα ἠκούσαμεν εἰς τὴν σημερινὴν Εὐαγγελικὴν περιχοπὴν, ἀποτελοῦν μέρος τῆς λεγομένης «ἀρχιερατικῆς προσευχῆς» τοῦ Κυρίου τῆς προσευχῆς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Πατέρα Του τὴν ἐσπέραν τῆς Μεγάλης Πέμπτης, μετὰ τὴν τέλεισιν τοῦ Δείπνου τοῦ Μυστικοῦ.

Ἦδη εὐρίσκειτο ἐν ὕψει τῆς μεγάλης θυσίας Του. Ἐβλεπεν ἐν τούτοις πέραν τοῦ Σταυροῦ τὸ διορατικὸν του ὄμμα ἐβλεπε τὴν δόξαν νὰ ἐπακολουθῇ μετὰ τὴν ἐσχάτην ταπεινώσιν. Τὴν δόξαν, εἰς τὸν ὕψιστον αὐτῆς βαθμὸν εἶχεν, ὡς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, προτοῦ ὁ κόσμος δημιουργηθῇ· εἶχεν ἀπειρον τὴν δόξαν προτοῦ καταβῆ εἰς τὴν γῆν νὰ λάβῃ μορφήν δούλου καὶ ταπεινωθῇ. Αὐτὴν λοιπὸν ζητεῖ ἤδη ἀπὸ τὸν οὐράνιον Του Πατέρα: «Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ, ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί». Καὶ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ πράγματι. «Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Ἀπὸ τῆς στιγμῆς πού ὁ Κύριος ἀποθνήσκει ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἡ δόξα Του θριαμβεῖ. Ἡ σταύρωσις εἶναι ἡδὴ θρίαμβος, διότι δι' αὐτῆς «κατήργησε τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν διάβολον». Ἐφ' ὅσον δὲ ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ ἐνδοξος αὐτοῦ ἀνάληψις εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Κύριος ἀνῆλθε πάλιν εἰς τὴν θέσιν πού εἶχε «παρὰ τῷ πατρὶ... πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι».

1. Ἐωρτάσαμεν προχθὲς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, τουτέστι τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν εἶχε παρὰ τῷ πατρὶ «πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι». Ἴσως ὅμως δὲν θὰ γνωρίζουν πολλοὶ Χριστιανοί, ὅτι ἡ ἐνδοξος Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου προσωπικῶς εἶναι γεγονός, τὸ ὁποῖον δὲν ἀφορᾷ μόνον τὸν Κύριον, ἀλλὰ ἔχει ἐπέκτασιν καὶ συνεπείας διὰ κάθε Χριστιανόν. Ἄς σκεφθοῦμε, ἀγαπητοί, ποία εἶναι ἡ σχέσις τοῦ Κυρίου πρὸς ἡμᾶς. Δὲν μᾶς ἐβεβαίωσεν ὁ ἀπόστολος του ὅτι ὅλοι οἱ πιστοὶ εἴμεθα μέλη ἑνὸς σώματος πνευματικοῦ, τοῦ ὁποίου κεφαλὴ εἶναι ὁ Χριστός; Ἄλλὰ εἰς τὸ ζῶν σῶμα ἡ κεφαλὴ εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέλη. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ Χριστός, ἡ κεφαλὴ μας, ἐδοξάσθη καὶ εὐρίσκεται παρὰ τῷ Πατρὶ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἀγγέλων εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶναι ἐπόμενονον καὶ ἡμεῖς, ὡς μέλη τοῦ σώματος Αὐτοῦ, νὰ ἔχωμεν θέσιν ἐκεῖ, ἐφ' ὅσον, ἐννοεῖται, διατηροῦμεν τὸν μετ' Αὐτοῦ σύνδεσμον, ὁπότε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῇ ἡ κεφαλὴ χωρὶς τὰ ζῶντα μέλη τοῦ σώματος. Διὰ τοῦτο πάλιν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, διὰ νὰ τονίσῃ τὴν ἄποψιν αὐτῆν, χρησιμοποιεῖ ἐκφράσεις, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν ὡς γεγονός τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆν τῆς Ἀναλήψεως

* Ἡ παροῦσα ὁμιλία ἀφορᾷ καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της γίνεται πρόδηλον.

τοῦ Κυρίου εἰς τὸ πνευματικόν Του σῶμα καὶ λέγει, ὅτι καὶ ἡμᾶς ὁ Κύριος «συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις». Ἄς προσέξωμεν δὲ ὅτι ὁ Ἀπόστολος δὲν λέγει: «θὰ μᾶς συνεγείρῃ καὶ θὰ μᾶς συγκαθίσῃ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις», ἀλλὰ τί λέγει: «συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν». Τὸ βλέπει δηλαδὴ ὡς κάτι τετελεσμένον· κάτι τὸ ὁποῖον ἔγινεν ἤδη δυνάμει, διότι ὁ Κύριος, ὅπως διὰ τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ «ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο», ἔτσι καὶ διὰ τῆς Ἀναλήψεώς Του «πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν» εἰς τὴν θείαν δόξαν τὴν ἐν οὐρανοῖς. «Πρόδρομος», δηλαδὴ προέδραμε, προέτρεξεν Ἐκεῖνος καὶ περιμένει νὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἐσκέφθημεν ἄρα γε, ὅτι δίπλα εἰς τὸν Θεὸν κάθηναι ὁ Κύριός μας ὄχι μόνον ὡς Θεός, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπος (τ.ἔ. ὡς Θεάνθρωπος); Συγκάθεδος δηλαδὴ τῆς Θεότητος ἢ ἀνθρωπίνῃ φύσει, θεωθεῖσα καὶ αὕτη! Ὅποια τιμὴ καὶ δόξα διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος! Ἐπανερχόμενος εἰς τὴν δόξαν Του, ἐν οὐρανῷ ὁ Κύριός μας δὲν ἐγκατέλειψε τὴν ἀνθρωπίνην Του φύσιν· ἀλλὰ ἀναληφθεὶς συμπάρελαβε καὶ ὑψωσεν εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν ἀνθρωπίνην Του ὑπαρξίν. Καὶ ἔκτοτε, ἐν μέσῳ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀρχαγγέλων, κάθεται «παρὰ τῷ Θεῷ» καὶ ἡ ἀνθρωπίνη μας φύσις, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Λυτρωτοῦ τῆς ἐνσαρκωμένης καὶ θεωθεῖσας. Εἰς αὐτὴν λοιπὸν τὴν δόξαν προσκαλούμεθα ὅλοι παρὰ τοῦ ἀναληφθέντος Σωτῆρός μας, Ὅστις, ὡς εἴπωμεν ἤδη, «πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν» εἰς τὸν οὐρανόν.

2. Καὶ ταῦτα μὲν ἀπὸ μέρους τοῦ Κυρίου, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς δηλαδὴ τῆς προσφορᾶς τῆς οὐρανίου δόξης ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου πρὸς ἡμᾶς. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ πλευρὰ τῆς ἀποδοχῆς. Διότι ὁ Κύριος, «ἡ ὁ δὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ», μᾶς ἐχάραξε τὸν δρόμον τῆς θεώσεως· μᾶς ὑπέδειξε τὸν τρόπον νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ ὅπου ὑψηλὴ κλησὶς μᾶς καλεῖ, λέγουσα: «ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἐστε καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες». Πρέπει ὅμως νὰ ὑπερνικηθῇ μία ἀντίρροπος δύναμις, ἡ ὁποία μᾶς σύρει πρὸς τὰ κάτω. Εἶναι ἀλήθεια θλιβερὰ ὅτι, συνηθέστατα, στρέφοντες τὸ βλέμμα ἐντὸς καὶ πέριξ ἡμῶν, συναντῶμεν πολλὴν κατωτέροτητα καὶ πολλὰ διεστραμμένα καὶ χαμηρτῆ πράγματα. Naί, δυστυχῶς· ὄχι μόνον εἰς τὸ ἄθλιον πολλάκις κοινωνικὸν περιβάλλον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν μας, ἐὰν προσέξωμεν, συναντῶμεν πολλὴν κατωτέροτητα καὶ βλέπομεν πολλὰ στοιχεῖα διαφθορᾶς καὶ ἀμαρτίας, τὰ ὁποῖα γενικῶς μᾶς ὠθοῦν πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὴν πτώσιν, πρὸς τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν παράβασιν τοῦ θεοῦ θελήματος, διὰ νὰ μᾶς ἀποστερήσουν τῆς δόξης τῆς οὐρανίου. Καὶ τὸ ζήτημα εἶναι, κατὰ πόσον θὰ ἀντιτάξωμεν πάλιν καὶ ἄμυναν, ὥστε νὰ μὴ παρασυρθῶμεν ποτε, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος νὰ ὑπάρξῃ ἐκ μέρους μας ἀνωτέροτης. Αὐτὸ δὲ εἶναι τὸ νόημα τῆς Ἀναλήψεως καὶ τῆς ἀρχιερατικῆς προσευχῆς τοῦ Κυρίου. Εἶναι σύνθημα, ποῦ μᾶς λέγει «ψηλότερα, πάντα ψηλότερα». Καθ' ὃν τρόπον πολλὰ πράγματα ζητοῦν, νὰ μᾶς μειώσουν τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν, καὶ ἀπὸ τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς Χριστιανούς ὑψηλὴν περιώπην νὰ μᾶς κατεβάσουν, ἡμεῖς καλούμεθα νὰ ἀνεβῶμε. Ἀσφαλῶς μία μάχη θὰ γίνεται μεταξὺ τῶν στοιχείων ποῦ ζητοῦν νὰ μᾶς κατεβάσουν ἠθικῶς καὶ τῶν στοιχείων ποῦ ζητοῦν νὰ μᾶς ἀνεβάσουν. Καὶ ἂν ὑπερισχύουν τὰ κακὰ στοιχεῖα, ἀλλοίμονον, θὰ μᾶς κατεβάσουν χαμηλὰ καὶ ὄχι ὁ οὐρανός, ἀλλὰ ὁ Ἄδης θὰ εἶναι τὸ τέρμα μας. Ἐὰν ὅμως μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Θεοῦ ὑπερισχύουν τὰ ἀγαθὰ στοιχεῖα καὶ ἡ πρὸς τὰ ἄνω τάσις, αὕτη ἡ νίκη θὰ εἶναι ὀριστικὴ φορὰ πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὁ οὐρανός θὰ εἶναι τὸ ἀποκορύφωμα τῆς δόξης, ποῦ ἀναμένει τοὺς νικητὰς.

3. Ἄλλ' ὁ Κύριος, ὁ πάντοτε ἀήμῃν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἔχουσιν αὐτοῦ», καὶ ἐν προκειμένῳ δὲν ἀρκεῖται ἀπλῶς εἰς τὴν ὑψηλὴν πρὸς ἡμᾶς κλήσιν. Παρέχει καὶ τὴν δυνατότητα νὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν. Ἐνισχύει τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα, ὥστε χρησιμοποιοῦντες ἀφ' ἐνὸς θέλησιν δυνατὴν καὶ ἀφ' ἐτέρου ἐνισχυόμενοι διὰ τῆς Χάριτός Του, νὰ ἐπιτύχωμεν τὰ ὑψηλά ὄντως ἐπιτεύγματα, εἰς τὰ ὁποῖα μᾶς καλεῖ. Μὴ ἀπογοητευόμεθα λοιπόν, ὅταν βλέπωμεν τόσα κακὰ στοιχεῖα νὰ ὑπάρχουν μέσα μας καὶ γύρω μας. Ὑπάρχουν τὰ φτερά γιὰ νὰ πετάξουμε ψηλά, ψηλότερα, πάντα ψηλότερα· μᾶς τὰ προσφέρει ὁ Κύριος· ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσωμεν. Δὲν μᾶς καλεῖ μακρόθεν, ἀλλ' ἔρχεται «πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας» νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς ἔχοντας ὑψηλά ἰδανικά. Ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ οὐρανοῦ δὲν παύει νὰ εἶναι ὁ «ἀρχιερεὺς ἡμῶν... ὁ δυνάμενος συμπάθησαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν», βοηθὸς καὶ συμπαραστάτης μας εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα, «πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ ἡμῶν». Τείνει χεῖρα βοηθείας πρὸς τοὺς θέλοντας νὰ ἀνυψωθοῦν ἠθικῶς.

Πρὸς Αὐτὸν ἅς στρεφώμεθα. «Γὰ ἄνω φρονεῖτε· τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὐ ἔστιν ὁ Χριστός, ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθεήμενος». Καὶ ἀσφαλῶς, μετὰ τὴν δυνατὴν ἐκ μέρους μας προσπάθειαν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κυρίου, θὰ νικήσωμεν, διότι μία περιπτώσις ὑπάρχει νὰ νικηθῇ ὁ Χριστιανὸς ἀγωνιστής· ὅταν εἴπῃ «δὲν ἠμπορῶ πλεόν» καὶ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἀγῶνα. Ἐφ' ὅσον ὁμως βαδίζῃ πρὸς τὰ ἄνω, ἀναδεικνύεται ἀνώτερος ἀνθρώπος, ἄξιος νὰ φθάσῃ—καὶ θὰ φθάσῃ—διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, εἰς τὴν δόξαν τὴν ἐν οὐρανοῖς.

2ον

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων (1 Ἰουλίου 1956)

Τοσοῦτον ἔχοντες περιεκείμενον ἡμῖν νέφους μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα.

Ἄπειράριθμοι ἱεραὶ μορφαί, πλῆθος ἱερῶν φυσιογνωμιῶν προβάλλονται σήμερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὴν γῆν, ἐκ τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας πρὸς τὴν στρατευομένην. Εἶναι οἱ πρωτότοκοι ἀδελφοί μας, οἱ ὁποῖοι προεπορεύθησαν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου καὶ ἀπέτελεσαν τὴν «ἐκκλησίαν τῶν πρωτοτόκων, τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων». Καὶ ἤδη ἀπὸ τὰ οὐράνια σκηνώματά των προβάλλουν ἐνώπιόν μας, διὰ νὰ γίνουσι καὶ γιὰ μᾶς παράδειγμα καὶ ὑπογραμμός. Ἐχουν δὲ ὅλοι μαζί ἓνα σύνθημα νὰ μᾶς δώσουν· θέλουσι νὰ μᾶς εἰποῦν κάτι διὰ τὴν ἀγιότητα, ποῦ ἀποτελεῖ σ' αὐτοὺς κοινὸν γνώρισμα καὶ εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἄς ἀκούσωμεν λοιπόν σήμερον ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πάντας, ὅτι ὁ κόσμος ἔχει ἀνάγκην ἀγίων. Ἴδου τὸ σύνθημα, ποῦ ὁ οὐρανὸς μᾶς ἀπευθύνει ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων Πάντων.

1. Ὅταν ἀντικρύζωμεν τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου, τὴν ὄψιν τῶν κοινοῶν, διαπιστώνομεν μίαν πραγματικότητα θλιβεράν· βλέπομεν πόση κακοδαιμονία ὑπάρχει εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ διερωτώμεθα· τί εἶναι

ἐκεῖνο, ποῦ λείπει ἀπὸ τὴν κοινωνίαν; Τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον, ἂν ὑπάρξη, θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν στὸν ἄνθρωπον;

Ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σοφία τοῦ κόσμου, ἡ ἐπιστήμη καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς, ἔφθασαν εἰς τὸ κατακόρυφον. Δὲν δύναται εἰς τὸν αἰῶνα ποῦ ζῶμεν νὰ λεχθῆ, ὅτι ὑστεροῦμεν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν γνώσεων. Ὁ αἰὼν μας ἔχει τὴν πείραν ὅλων τῶν προηγούμενων αἰώνων καὶ τὴν σοφίαν τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, διὰ τῆς ὁποίας τόσας προόδους ἐσημείωσεν. Ἄλλὰ μήπως ἀπουσιάζουν τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, διὰ νὰ ὑπάρχῃ κάθε προϋπόθεσις μιᾶς εὐτυχούς ζωῆς; Ὁχι. Ὑπάρχουν τόσες οικονομικῆς καὶ παραγωγικῆς δυνατότητες, ὥστε ἐκεῖνη ἡ ἀξίωσις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, «μὴ ἔστω ἐν ὑμῖν ἐνδεής», θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι πραγματικῆς. Καὶ ὅμως, ἐν μέσῳ ὅλων αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν προϋποθέσεων, τῶν πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν, ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, ἡ ζωὴ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν ἐθνῶν, δὲν ἔχει τὸ γνώρισμα τῆς εὐτυχίας.

Τί λείπει λοιπόν; Λεῖπει ἡ ἀγιότης. Δὲν ἔλειψαν οἱ σοφοί, δὲν ἔλειψαν τὰ ὑλικά μέσα, ἔλειψαν οἱ ἅγιοι, εἰς ὅσον μέτρον καὶ εἰς ὅσον βαθμὸν ἔχει ἀνάγκη ὁ κόσμος. Καὶ εἶναι τόση ἡ δύναμις τῆς ἀγιότητος, ὥστε θὰ ἦταν τὸ μεγαλύτερον ἐπιτεύγμα διὰ τὴν κοινωνίαν, ἔαν αὕτη εἶχε γίνῃ βίωμα ἐκ μέρους ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, διότι θὰ διηκολύνετο σπουδαίως, διὰ τῆς μικρᾶς χριστιανικῆς ζύμης, ἡ ζύμωσις τοῦ ὅλου φυράματος τῆς κοινωνίας.

2. Ἄλλ' ἀκόμη, ἡ δύναμις τῆς ἀγιότητος προέχει καὶ ὑπεράνω ὅλων τῶν θρησκευτικῶν στοιχείων, καὶ αὐτοῦ τοῦ κηρύγματος, καὶ αὐτῆς τῆς διακονίας τῆς ἀγάπης, διότι καὶ «οἷτινες ἀπειθοῦσιν ἐν λόγῳ... ἐποπτεύοντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν, ἄνευ λόγου κερδηθήσονται», λέγει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος. Τὸ ὅτι δηλαδὴ ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι καλὴ καὶ σωτήριος, θὰ τὸ πιστεύουν καὶ θὰ τὸ ἀποδεχθῶν οἱ ἄνθρωποι ὄχι τόσον διὰ λόγων, ἀλλὰ διὰ τοῦ παραδείγματος τῆς ἁγίας ζωῆς τῶν πιστῶν. Καὶ οἱ δύστροποι ἀκόμη θὰ δεχθῶν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, ὄχι τόσον ὅταν ἀκούσῶν λόγια, ἀλλὰ ὅταν ἴδωσιν τὴν «ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφὴν ἡμῶν». «Ὅταν ἴδωσιν ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ζῶμεν πάντοτε συνεπεῖς πρὸς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν «ἄνευ λόγου κερδηθήσονται». Καὶ δι' αὐτὸ, ὁ πόθος μιᾶς εὐγενοῦς ψυχῆς ἦτο: «δός μας, Κύριε, ἀγίους»· δός μας ἀγίας μητέρας, διὰ νὰ φέρουν στὴν κοινωνίαν καλοὺς ἀνθρώπους· δός μας ἀγίους διδασκάλους, διὰ νὰ φρονηματίζωσιν τὴν νεότητα καὶ νὰ τὴν ὀδηγοῦν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς· δός μας ἀγίους ἱερεῖς, διὰ νὰ μᾶς ἀγιάζωσιν· δός μας ἀγίους οἰκογενειάρχας, διὰ νὰ βάζωσιν θεμέλια ἠθικὰ στὶς οἰκογένειες· δός μας ἐν γένει στελέχη ἡγετικά τὰ ὁποῖα νὰ ἔχωσιν τὸ προσὸν τῆς ἀγιότητος. Καὶ ὅταν ὑπάρχῃ ἡ γραμμὴ τῆς ἀγιότητος εἰς τοὺς παράγοντας, οἱ ὁποῖοι παίζωσιν σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν, ἀσφαλῶς ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν θὰ εἶναι εὐεργετικὴ καὶ ὑψίστης κοινωνικῆς σημασίας. Ἴδου διατὶ λέγομεν, ὅτι ἡ ἐποχὴ μας ἔχει ἀνάγκη ἀγίων.

3. Λέγοντες δὲ γραμμὴν τῆς ἀγιότητος, δὲν ἐνοοῦμεν κάτι τὸ ἀπρόσιτον εἰς τὸν ἄνθρωπον. Μὴ μᾶς τρομάξῃ ἡ λέξις. Ἀγιότης σημαίνει προσπάθειαν νὰ μὴ ἐκτραπῶμεν εἰς τὸ κακὸν καὶ τὴν ἁμαρτίαν. Ὅλοι μποροῦμε, καὶ πρέπει, νὰ κἀνωμεν αὐτὴν τὴν προσπάθειαν. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀρχίσῃ ἡ προσπάθεια αὕτη, ἀρχίζει ἡ γραμμὴ τῆς ἀγιότητος, μὲ κατεῦθυσιν, ὅπως «ὄγκον ἀποθήμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν

τὸν προκείμενον ἀγῶνα». Ὅταν κάθε «ὄγκος» και βουὸ ἐλαττώματος και πάθους ἀποβάλλεται βαθμηδόν και ὅταν σὲ κάθε περίστασιν φροντίζωμεν νὰ υπερνικῶμεν τὴν «εὐπερίστατον» (τὴν εὐκόλην σὲ κάθε περίστασιν) ἁμαρτίαν, εὐρικόμεθα ἀσφαλῶς εἰς τὴν γραμμὴν τῆς ἀγιότητος, πού σημαίνει ἀπλῶς τὴν γραμμὴν πού ἀκολουθεῖ ὁ ἀγωνιστὴς τοῦ καλοῦ, ὅταν λέγῃ τὸ «ὄχι» εἰς τὴν ἁμαρτίαν και τὸ «ναί» πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Αὐτὸς εἶναι ὁ «προκείμενος ἡμῖν ἀγῶν». Αὐτὴ δὲ ἡ γραμμὴ τῆς ἀγιότητος ἀποτελεῖ κάτι τὸ σωτήριον και διὰ τὸ ἄτομον, ἀλλὰ και διὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

Διότι ἡ εὐσέβεια και ἡ ἀγιότης δὲν ἔχουν σημασίαν μόνον διὰ τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωὴν, ἀλλὰ εἶναι ἓνα κεφάλαιον πού ἔχει τρέχουσαν ἀξίαν και ἐξασφαλίζει τὴν ἐπιτυχίαν και τὴν εὐτυχίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον και δημιουργεῖ τὰς καλυτέρας προϋποθέσεις τῶν εὐνοϊκῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς. Εἶναι «μέγας πορισμὸς ἡ εὐσέβεια». Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀκολουθῶν τὴν γραμμὴν τῆς εὐσεβείας και τῆς ἀγιότητος ἀποφεύγει τὰς ἀκρότητας, ξεύρει νὰ προσυλαχθῇ ἀπὸ τὸ κακόν, ξεύρει νὰ ἀποφεύγῃ «τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας». Ξεύρει νὰ ἐπωφεληθῇ ὅλων τῶν ἡθικῶν προσταγῶν, πού ὁ Θεὸς μᾶς παρέχει και νὰ τὰς μετατρέπῃ εἰς πηγὰς εὐτυχίας.

4. Καί, δόξα τῷ Θεῷ, δὲν πρέπει νὰ εἶμεθα ἀπαισιόδοξοι· διότι, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχουν ἅγιοι, μετ' ἑνὸς ἔτην ἐννοίαν πού ἐξηγήσαμεν, (Χριστιανοὶ ἀγωνιστὰν δηλαδὴ) εἰς τὸν δέοντα βαθμὸν και ἀριθμὸν, ὑπάρχουν ὅμως. Δὲν θὰ δύναται ἴσως κανεὶς νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ τοῦ Ψαλμοῦ «οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἡχρεώθησαν». Ὅχι· δὲν εἶναι, δόξα τῷ Θεῷ, ἀχρεῖος ὁλος ὁ κόσμος. Ἐὰν ὑπάρχῃ διαφθορὰ πολλή, ὑπάρχουν ὅμως και πνευματικὰ πρόσωπα· ὑπάρχουν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ὕψωσαν τὴν σημαίαν τοῦ Χριστοῦ ἐν μέσῳ τῆς κοινωνίας μας. Καὶ ἀνάμεσα στὴν νεολαία ὑπάρχει ἡ μερίς ἡ ἐκλεκτή, και ἀνάμεσα στοὺς μορφωμένους και ἀνάμεσα στοὺς ἐργαζομένους ὑπάρχει πάντα ἡ μερίς τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μικρὰ ποίμνη, περὶ τῆς ὁποίας ὁ Κύριος εἶπε· «μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον». Καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον δὲν προσέφεραν εἰς τὴν κοινωνίαν μεγαλόσχημα πρόσωπα, τὸ προσέφεραν πολλάκις ταπεινοὶ και ἄσφοι, μικροὶ και κουρασμένοι στὴν ζωὴν. Πόσοι τέτοιοι ἐδημιούργησαν κάτι θετικόν· πόσοι ἀγωνιστὰι και βιοπαλαισταὶ οἰκογενεάρχαι ἔδωσαν στὴν κοινωνίαν μέλη χρηστὰ και ἐργάτας ἀξιολόγους τῆς κοινωνίας και τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς ὅποιανδήποτε ταπεινὴν ἐπαλξίν και ἂν εὐρέθησαν, μύορεσαν νὰ πετύχουν μετ' ἡμῶν τὰς μικρὰς τῶν δυνάμεις πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὴν μηδενικὴν ἢ τὴν ἀρνητικὴν συμβολὴν ἄλλων προσοντούχων και ἰσχυρῶν. Ἄς ἔχῃ δόξαν ὁ Θεός, ὅτι πάντοτε ἀναδεικνύει ἁγίους. Ἄς εἶναι εὐλογητὸς και θαυμαστὸς ἐν τοῖς ἁγίοις Αὐτοῦ.

Καὶ εἶθε κάθε ἐπόμενον ἔτος ἡ ἑορτὴ τῶν Ἁγίων Πάντων νὰ ἀναφέρεται εἰς ὄλον ἐν πληθυνόμενα νέφη ἁγίων και νὰ περιλαμβάνῃ μεταξὺ τῶν ἐορταζομένων ἁγίων ὅλους ἐκεῖνους, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους μεταβαίνουν ἐκ τῆς ἐπιγείου ζωῆς εἰς τὸν οὐρανόν. Εἶθε και ἡμεῖς οἱ σημερινοὶ ἐορτασταὶ «τοσοῦτον περικείμενον ἔχοντες ἡμῖν νέφος (ἁγίων), ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα και τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς (νὰ) τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν και τελειωτὴν Ἰησοῦν», ἵνα και συμβασιλεύσωμεν μετ' Αὐτοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἄρχμ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΙΝΟΣ ΑΠΛΟΥ ΠΑΝΥ ΩΦΕΛΙΜΟΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ

Ἐκ παλαιοῦ χειρογράφου, ὃ ἐδόθη παρὰ Ἀμφιλοχίου Τζιγκου, Μοναχοῦ Ἀγιορείτου ἐκ Μεσσηνίας. Ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Ἁγίων Θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐν Ἄθῳ διαλαμψάντων, συγγραφείσαν ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου.

Εὐρισκόμενός ποτε εἰς τὴν ἔρημον τῆς ἱερᾶς Θηβαΐδος διὰ νὰ λάβω πληροφορίαν ἢ ὠφέλειαν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖσε ἑνασκουμένους ὀσίους Πατέρας καὶ ἑναρέτους ἄνδρας, εἶχα πολλὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὸ νὰ ἀκούσω τὰς σωτηριώδεις καὶ ψυχωφελεῖς διδασκαλίας, καὶ πνευματικὰς ὁμιλίας, ἐκείνων τῶν ὄντως οὐρανίων ἀνθρώπων, καὶ ἐπιγείων Ἀγγέλων διὰ νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἐνθύμησίν μου καὶ νὰ λάβω τινὰ καρποφορίαν. Ἐν μέσῳ λοιπὸν τῶν ἄλλων διηγήσεων, ὅπου διηγοῦντο εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων, ἕνας ἀπὸ τοὺς προειρημένους Ἀββάδες, γέρων τὴν ἡλικίαν καὶ εἰς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν ὀνομαστός, εἶπε καὶ ταύτην τὴν ἀξιομνημόνευτον ἱστορίαν οὕτω. Ἐτυχέ ποτε καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη ἕνας ἐρημίτης, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητος· ὅθεν πολλοὶ ἀκούοντες αὐτὸν χάριν ὠφελείας ἐξωμολογοῦντο αὐτῷ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· ἐν μέσῳ δὲ τῶν πολλῶν ἔτυχε καὶ ἕνας ἀπλὸς κατὰ πολλὰ καὶ ἄκακος ἄνθρωπος, τὸ ἐπιτήδευμα βοσκός, ὃ ὁποῖος παιδιόθεν εἶχεν ἀναθραπῆ καὶ αὐξήσει εἰς τὴν ἔρημον, μὴ ἡξέυρων ἄλλο τι παρὰ νὰ ποιμαίνῃ πρόβατα· τοῦτον ἄρχισε νὰ ἐξετάζῃ ὁ Ὅσιος, πνευματικῶ τρόπῳ, ἐρευνῶν τὰ βάθη τῆς καρδίας του διὰ νὰ καταλάβῃ ἂν ὡς ἄνθρωπος, σάρκα φορῶν, εἶχε κάμει κανὲν πταισίμιον νὰ τὸν διορθώσῃ· ἀφ' οὗ λοιπὸν τὸν ἐξωμολόγησε καταλεπτῶς καὶ κατὰ τάξιν καὶ τὸν ἠρώτησεν ἐν πρὸς ἐν ὅλα τὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα καὶ εἶδε καὶ ἐγνώρισεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος καμμίαν ἁμαρτίαν δὲν ἡξέυρεν τὸ τί θέλει νὰ εἰπῆ, τῷ ἔλεγε δὲ μόνον ὡς ἄνθρωπος ὅτι εἶχε πόθον νὰ σωθῆ ψυχικῶς καὶ νὰ φθάσῃ εὐκόλως εἰς τὸν Παράδεισον. Τότε ὁ Γέροντας τὸν ἠρμήνευσε νὰ κρατῆ πάντοτε τὴν ἴσιν σφάταν διὰ νὰ τύχῃ τοῦ ποθομένου, καὶ αὐτὸς τῷ ἔλεγεν ὅτι εἶχε τρεῖς ἡμέρας ὅπου ἐπεριπάτει τὴν ἴσιν σφάταν, ἕως ὅτου ἔφθασεν εἰς ἐν Μοναστήριον, καὶ δὲν ἠγάπα ἄλλο, καὶ ἐδίψα μόνον τὴν σωτηρίαν του· ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους ἐνόησεν ὁ Ἠγούμενος τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀπλότητα καὶ ἀκεραιότητα, τὸν ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς ὡς ἐκ θεοῦ ἀπεσταλμένον καὶ τὸν ἔκαμε καλόγηρον, ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα καὶ τὸν διώρισεν νὰ φιλοκαλῆ τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτοι τὸν ἔκαμεν Ἐκκλησιάρχη· ὁ ὁποῖος μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη καὶ ἐποίει τὸ προσ-

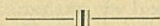
ταττόμενον ἀόκνως· ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὑπῆγεν ὁ Ἑγούμενος τὸν ἡῦρεν ἐκεῖ ὅπου ἐκαθάριζε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἐνουθέτει νὰ κάμνη μὲ ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν τὸ ἔργον του, διὰ νὰ ἔχη μισθὸν ἐκ Θεοῦ καὶ νὰ φθάσῃ ταχέως εἰς τὸν Παράδεισον τὸν ὁποῖον ἐπόθει· αὐτὸς δὲ βαλὼν μετάνοιαν εἰς τὸν Ἑγούμενον, ἔλεγεν, εὐχαριστῶ σοι, Ἅγιε τοῦ Θεοῦ καὶ Δέσποτά μου καὶ τίμιέ μου Γέροντα, ὅπου μὲ νουθετεῖς τὰ πρὸς σωτηρίαν ὅμως καὶ γὰρ ἓνα λόγον νὰ εἶπω εἰς τὴν ἀγιοσύνην Σου καὶ παρακαλῶ νὰ μοι ἀποκριθῆς, αὐτὸς ὅπου στέκεται ἐπάνω εἰς τὸν κουμπὲν τῆς Ἐκκλησίας ὡς δεδεμένος καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ καταβαίη τελείως ἀλλ' οὔτε ἔφαγεν τίποτε τόσας ἡμέρας ἀφ' ὅτου ἐμβῆκα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ποῖος εἶναι τοῦτος; ἔλεγε μὴ ἤξεύρων ὅτι ἦτον ὁ Χριστὸς, ἱστορισμένος ἐπάνω κατὰ τὴν συνήθειαν· ὅθεν θαυμάσας ὁ Ἑγούμενος τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἀκακίαν τῆς καρδίας του καὶ ἀστεϊζόμενος τοῦ εἶπεν· αὐτὸν ὅπου βλέπεις ἐκεῖ ἐπάνω τὸν εἶχα καὶ ἐφιλοκάλει τὴν Ἐκκλησίαν πρωτῆτερα ἀπὸ ἐσέ, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐφιλοκάλει ἐπιτηδείως τὸν ἐκανόνισα νὰ στέκεται ἐπάνω καθὼς τὸν βλέπεις, διὰ τοῦτο πρόσεχε καὶ σύ, νὰ μὴ πάθῃς τὰ ὅμοια». Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ἐκεῖνος ὁ ὄντως εὐλογημένος καὶ ἄκακος ἄνθρωπος, ἐσιώπησε μὲν κατὰ τὴν ὥραν καὶ δὲν ἀπεκρίθη πλέον οὐδὲν τῷ Ἑγούμενῳ, τὸ βράδυ ὅμως ἀφ' οὗ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Κελλάρην τὴν διακονίαν του, διὰ νὰ δειπνήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐκλείσθῃ μέσα, ἔπειτα ὅταν ἤσυχασαν ὅλοι οἱ Πατέρες, πιστεύων εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἑγούμενου ὡς ἄκακος ὁποῦ ἦτον, δι' ὅσα ἀστεϊζόμενος τοῦ εἶπεν, πῶς ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἦτον ὑπηρετῆς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ διότι δὲν ἔκαμνεν ἐπιμελῶς τὸ ἔργον του, τὸν ἐκανόνισε νὰ στέκηται ἐκεῖ ἐπάνω, τὸν ἐσυμπόνεσε καὶ ἐλυπήθη, καὶ στεκόμενος κάτωθεν τὸν ἐκραζεν ὡς νὰ ἦτον ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ζωῇ· «κατάβα, ἀδελφέ, νὰ διακονηθοῦμεν», ὁ δὲ ἐν τοῖς ἀπλοῦς ἐνοικῶν πρῶτος καὶ ταπεινὸς Κύριος, καὶ ἐν καρδίαις πραέων ἀνθρώπων ἀναπαυόμενος τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπλότητα καὶ ἀκακίαν ὀρεγόμενος, ἀπεκρίθη, ὡς τοῦ θαύματος· «φοβοῦμαι νὰ καταβῶ μήπως καὶ τὸ μάθη ὁ Ἑγούμενος καὶ σὲ κακοποιήσῃ, νὰ ἔχῃς κόπους δι' ἐμέ»· καὶ ὁ ἀπλὸς πάλιν τοῦ εἶπεν· «κατάβα χωρὶς ἀμφιβολίαν καὶ φόβον, ἐπειδὴ ὅλοι ἡσυχάζουσι καὶ κοιμῶνται, καὶ ἐγὼ ἔχω τὰς θύρας καλῶς κεκλεισμένας, καὶ δὲν θὰ μᾶς ἐννοήσῃ κανεὶς, διότι λυποῦμαι νὰ στέκεσαι νηστικός τόσας ἡμέρας, καὶ μάρτυς μου ὁ Κύριος ὅτι ἂν δὲν καταβῆς, οὔτε ἐγὼ δὲν τρώγω». Τότε τοῦ ἐφάνη ὁ φαινόμενος καὶ καθίσαντες ἔτρωγαν ὁμοῦ καὶ συνωμίλουν εὐφραϊνόμενοι· γινομένου δὲ τούτου καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἀπὸ τὰς πολλὰς, ἠκούσθη ἀπ' ἕξω πῶς ὁ νεωκόρος εἶχε τινὰ μὲ

τὸν ὁποῖον συνωμίλει, μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐθαύμαζον καὶ ἠπόρουν μάλιστα γινώσκοντες κάλλιστα ὅτι ἐκεῖ μέσα ἄλλος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὐρίσκηται τὴν ὥραν ἐκείνην, ὅπου ὅλοι ἀναπαύονται, ἐπήγαιναν πολλάκις καὶ ἔκρουον τὴν θύραν ἕξωθεν διὰ νὰ ἴδωσιν μὲ ποῖον συνωμίλει, ἀλλ' εὐθὺς ὅπου ἐκεῖνοι ἀπ' ἕξω ἔκαμναν τὴν ταραχὴν ἐφαίνετο τοῦ ἀπλοῦ πὼς ὁ φαινόμενος μετὰ σπουδῆς ἐγειρόμενος ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἀνέβαιναν ἐπάνω, καὶ ἐστέκετο εἰς τὸν τόπον του, ἀλάλητος καὶ ἀσάλευτος ὡς πρότερον, τότε ἀνοίγε τὰς θύρας τοῦ ναοῦ καὶ ἐμβαίνοντες οἱ μοναχοί, δὲν ἔβλεπον ἄλλον τινά, εἰμὴ μόνον τὸν νεωκόρον καὶ τὸν ἡρώτων μὲ ποῖον συνωμίλει, ὁ δὲ ἤρνεϊτο ὅτι δὲν ἦτο κανεὶς εἰμὴ μόνος του, ὅθεν ἐκπληττόμενοι εἰς τὸ παράδοξον πάλιν ἐπέστρεφον· μετὰ πολλὰς οὖν ἡμέρας, ἐπειδὴ πάντοτε ἠκούοντο ὁμιλίας ἕξωθεν, ἔβαλον ἓνα ἀδελφὸν τὸν ὁποῖον ἤξευραν πὼς τὸν ἡγάπα πλέον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὁ νεωκόρος, νὰ κάμη τρόπον νὰ τὸν ἐρωτήσῃ διὰ νὰ τοῦ εἰπῇ τὴν ὑπόθεσιν, ὑποσχόμενος μεθ' ὅρκου νὰ μὴ τὸ φανερώσῃ εἰς κανένα· οὕτω λοιπὸν ὑπῆγεν ὁ ρηθεὶς ἀδελφός, καὶ ἡρώτα ἐπανελημμένως τὸν νεωκόρον, ὁ δὲ δὲν ἠθέλησε νὰ τοῦ ὁμολγήσῃ τὴν ἀλήθειαν, εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον ἀφ' οὗ τὸν ὠρκισε μόλις καὶ μετὰ βίας τοῦ εἶπε μυστικᾶ τὴν ὑπόθεσιν καθὼς ἄνωθεν ἠκούσατε· ἤγουν πὼς κατέβαιναν ὁ Δεσπότης ἡμῶν Χριστός, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἐνόμιζεν ὅτι ἐστέκετο ἐκεῖ ἐπάνω, διὰ τὸ ἐπιτίμιον τοῦ Ἡγουμένου, κατέβαινε λέγων καὶ ἐφιλεύοντο ὁμοῦ· μάλιστα τοῦ εἶπε καὶ τοῦτο ὅτι ὁ φαινόμενος τοῦ ὑπέσχετο διὰ τὴν καλωσύνην ὅπου τοῦ ἔκαμνε νὰ τὸν φιλεύῃ καθ' ἑκάστην νὰ τὸν ἐπάρῃ καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς του νὰ τοῦ κάμη μίαν φιλίαν θαυμάσιον καὶ τόσον γλυκυτάτην, ὅπου νὰ μὴ τὴν λησμονήσῃ ποτὲ βεβαιῶνων πὼς εἶχε Πατέρα ὑπέρπλουτον καὶ ὑπεράγαθον. Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ φίλος του ἐκεῖνος ὁ προειρημένος τοῦ ἀπλοῦ, ἔντρομος γενόμενος, ἐδόξασεν διὰ τὴν ὀπτασίαν ὅπου τὸν ἠξίωσεν ὁ Κύριος· καὶ δραμῶν ἀνήγγειλεν τῷ Ἡγουμένῳ καταλεπτῶς τὰ τῆς ὑποθέσεως, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ἀκούσας ἐθαύμασε καὶ ἔχων εἰς μεγάλην εὐλάβειαν ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἔκραξεν εὐθὺς διὰ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ τοιαύτην θαυμασίαν καὶ πάντερπνον ὀπτασίαν· ὁ ὁποῖος πρῶτον μὲν ἐπροφασίζετο, ὅτι ἀναιτίως τὸν ἐσυκοφάντησεν ὁ φίλος του λέγων πράγματα, ὅπου ἐκεῖνος οὔτε τὰ εἶδεν καὶ τοῦτο ἔκαμνε διότι ὅλον εἶχε τὸν φόβον νὰ μὴ σκανδαλισθῇ ὁ Ἡγούμενος εἰς ἐκεῖνον τὸν φαινόμενον ὅπου ἔτρωγαν μαζὶ καὶ συνωμίλουν καὶ τοῦ δώσῃ ἄλλον κανόνα· ὁμοῦς ἐπειδὴ τὸν ἐνεθάρρυνεν ὁ Ἡγούμενος καὶ τὸν

ώρκισε νά τοῦ εἰπῆ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, τότε λοιπὸν τοῦ διηγήθη λεπτομερῶς τὰ πάντα καὶ μάλιστα δὲ καὶ ἐζήτηε καὶ τὴν γνώμην τοῦ Ἠγουμένου ἂν δὲν ἤθελεε νά τὸν ἀφήσῃ νά υπάγῃ εἰς τὴν φιλίαν ἐκείνην, ὅπου τοῦ ἔταξε νά τοῦ κάμῃ ὁ φαινόμενος σύντροφός του, εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατρός του.

Τότε ὁ Ἠγούμενος εὐχηθεῖς αὐτῷ ὑπεσχέθη νά τὸν ἀφήσῃ μετὰ χαρᾶς μόνον, ἂν ἔστεργεν ἐκεῖνος νά κράξῃ μαζί καὶ τὸν Ἠγούμενον εἰς ἐκείνην τὴν φιλίαν, ὁ δὲ ἀπλὸς τοῦ ἀπεκρίθη ὅτι θὰ βάλῃ ἐπιμέλειαν νά τὸν παρακαλέσῃ εἰς τὸ νά δεχθῆ καὶ τὸν Ἠγούμενον. Μετὰ τὴν συμφωνίαν ταύτην διέβη πάλιν εἰς τὸν ναόν, ἀφ' οὗ ἐνούκτωσεν, ἔλαβε κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν διακονίαν του, καὶ κλείσας τὴν θύραν καλῶς, ἔκραξε πάλιν τὸν φαινόμενον, νά διακονηθοῦν καὶ οὕτω ἐν ᾧ ἔτρωγαν ἐκεῖ συνομιλοῦντες διὰ τὰ ἀγαθὰ ὅπου ἐμελλεν ν' ἀπολαύσῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατρός του, ἐνεθυμήθη ὁ ἀπλὸς καὶ τοῦ Ἠγουμένου, ὅθεν παρακλητικῶς ἐδέετο διὰ νά δεχθῆ καὶ τὸν Ἠγούμενον καὶ νά τὸν πάρουν καὶ αὐτὸν μαζί· ὁ δὲ Δεσπότης Χριστὸς τοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι ὁ Ἠγούμενος δὲν ἦτον ἄξιος νά ἀπολαύσῃ οὔτε τὰς ψίχας ὅπου ἐπιπτον ἀπὸ ἐκείνης τῆς τραπέζης, καὶ νά μὴ τὸν ἐνοχλῆ περὶ τούτου, διότι δὲν γίνεται, πρῶτας δὲ γενομένης ἐξεδέχετο ὁ Ἠγούμενος μετὰ φόβου πολλοῦ καὶ τρόμου τὴν ἀπόφασιν, ἂν ἐδέχετο ὁ Δεσπότης Χριστὸς νά τὸν ἀναπαύσῃ μετὰ τῶν ἁγίων του· ἀκούσας δὲ ἀπὸ τὸν ἀπλόν, ὅτι δὲν ἦτο ἄξιος νά ἀπολαύσῃ τοιαύτην εὐφροσύνην, ἐλυπήθη κατὰ πολλὰ καὶ ἔμεινεν εἰς μεγάλην ὀδύνην καρδίας, γινώσκων ὅμως τὸ ἄπειρον πέλαγος τῆς τοῦ Θεοῦ εὐσπλαγχνίας, ὅτι ποιεῖ τὸ θέλημα τῶν ἀπλουστέρων καὶ ἀκάκων δούλων του, ὡς ἦτο καὶ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀπλός, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀπλοῦ καὶ μετὰ δακρύων παρεκάλει λέγων· «δεήσου, τέκνον μου, εἰς τὸν φιλόανθρωπον Θεὸν νά μὴ μὲ μισήσῃ τὸν ἁμαρτωλότατον πάντων ἀνθρώπων, τὸν βεβορβορωμένον καὶ ἀνάξιον, ἀλλὰ νά συγκατανεύσῃ νά ἔλθω καὶ ἐγὼ μετὰ σοῦ εἰς τὴν φιλίαν ἐκείνην τὴν οὐράνιον, κατὰπειθε καὶ βιάζε τὸν ἀβίαστον, ἂν εἶναι δυνατόν, νά μὲ συγχωρήσῃ, ἐπειδὴ ἤξεύρω πῶς δὲν θὰ σὲ παρακούσῃ διὰ τὴν ἀπλότητα καὶ ἀκεραιότητα τῆς μακαρίας σου ψυχῆς». Ἀπὸ ταῦτα καὶ ἄλλα πλειότερα δυσωπηθεῖς ὁ ἀπλός, τὴν νύκτα ὅταν ἐκάθησε νά παξιμαδίσῃ μὲ τὸν Δεσπότην Χριστόν, τοῦ ἀνέφερε πάλιν διὰ τὸν Ἠγούμενον, καὶ ὁ Κύριος τοῦ ἀπεκρίθη· «σοῦ εἶπα, ἀδελφέ, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιος διὰ τὴν ἀκρασίαν του, καὶ μὴ σὲ μέλη δι' αὐτόν»· τότε ὁ ἀπλός καὶ ἀκέραιος ἀποκρίνεται εἰς τὸν Δεσπότην Χριστόν, «καλῶς λέγεις πῶς δὲν εἶναι ἄξιος ὁ Ἠγούμενος διὰ τὴν ἄνωθεν τράπεζαν, ἀλλὰ ἂν διὰ τὸ ψωμί ὅπου μᾶς ἔθρεφε

τόσας ημέρας, ὅπου ἂν ἔλειπεν θὰ ἀπεθάναμεν ἀπὸ τὴν πείναν, κἂν διὰ ταύτην τὴν καλωσύνην του δὲν τὸν δέχσαι;» Τότε ὁ Δεσπότης ἡμῶν Χριστὸς βλέπων τὸ ἄπλαστον καὶ ἄπειρον καὶ φιλόανθρωπον ἐκεῖνης τῆς χριστομιμήτου ψυχῆς καὶ μειδιῶν εἰς τὸν λόγον τοῦ ἀπλοῦ, «ὥς εἶναι, εἶπε, διὰ τὴν ἀγάπην σου, καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ σέ λυπήσω, ἐπειδὴ καὶ τόσην ἀγάπην καὶ φροντίδα ἔχεις καὶ μεριμνᾷς πολὺ διὰ τὸν πλησίον σου, εἰπέ του λοιπὸν νὰ διορθωθῇ καλῶς, καὶ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας νὰ ἔλθῃτε ἀμφοτέροι εἰς τὴν ἡτοιμασμένην χαράν». Καὶ οὕτω ἐξελθὼν ἔξω ὁ ἀπλὸς εἶπε τὸ πανευφρόσυτον τοῦτο μήνυμα καὶ τὴν πάντερον ταύτην ἀγγελίαν τῷ Ἡγούμενῳ, τοῦ εὐσυμπαθήτου καὶ πολυευσπλάγχου Δεσπότη τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἐτοιμασθῇ ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν καὶ νὰ υπάγωσιν ὁμοῦ ἐχάρη λοιπὸν ὑπερέμετρος ὁ Ἡγούμενος καὶ διορθωθεὶς ἐν ἐξομολογήσει καὶ εἰλικρινεῖ μετανόια καὶ συντετριμμένη καρδιά, καὶ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἀφ' οὗ ἐκοινωνήσαν τῶν ἀχράντων καὶ ἀθανάτων καὶ ζωοποιῶν φρικτῶν μυστηρίων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μὲν Ἡγούμενος ὀλίγον ἀσθενήσας ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν· ὁ δὲ ἀπλὸς ἐκεῖ ὅπου συνωμίλει μετὰ τοῦ ἡγαπημένου του Δεσπότη τρώγοντας γλυκύτατα, παρέδωκε τὴν ἀγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος· καὶ οὕτω διέβησαν ἀμφοτέροι ὅτε Ἡγούμενος καὶ ὁ ἀπλὸς εἰς ἐκείνην τὴν μακαρίαν ζωὴν καὶ ἀτελεύτητον, ἧς γένοιτο καὶ ἡμεῖς, χάριτι Θεοῦ, νὰ ἀπολαύσωμεν. Ἀμήν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Τῆ 25ῃ Μαΐου, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Σεβ. Μητροπολίτου Ἀρτης κ. Σεραφεῖμ, ἐστάλη πρὸς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ι.Κ.Α. (Κλάδον Ἀσφαλίσεως, Τμῆμα Μητρώου) τὸ κατωτέρω ἔγγραφον:

«Ἐπιθυμοῦμεν νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς, ὅπως ἐν συνεχείᾳ τῆς ἀπολυθείσης ὑμετέρας ὑπ' ἀριθ. 117/16383/20-4-56 ἐγκυκλίου πρὸς τὰς ὑπηρεσίας, ὑποκαταστήματα καὶ παραρτήματα τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ἧς ἐκοινοποιήσατε τὴν ὑπ' ἀριθ. 1767/55 ἐγκύκλιον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, εὐαρεστηθῆτε καὶ κοινοποιήσητε πρὸς τὰς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας τοῦ καθ' ὑμᾶς Ἰδρύματος, τὴν διαπεμπομένην ὑπ' ἀριθ. 1877/56 ἡμετέραν ἐγκύκλιον, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως λάβωσι γνῶσιν ταύτης τὰ ὑφ' ὑμᾶς ὄργανα καὶ ἀπαιτῶσιν:

«Ὅπως αἱ ὑποβαλλόμεναι παρὰ τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ Ἰδρύματος βεβαιώσεις κλπ., αἱ ἐκδιδόμεναι κατ' αἰτήσιν των παρὰ τῶν ἐφημερίων, περὶ ὧν τὸ στοιχεῖον 3 τοῦ τίτλου Α τῆς ἐν λόγῳ ἐγκυκλίου μας, διὰ τὴν ἀσφάλισιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ἐκδοσιν βιβλιαρίου ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ οἰοῦν δῆποτε ἄλλου Ὄργανισμοῦ κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἢ συμμετοχὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἢ ἀσθένειαν προστατευόμενων μελῶν τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων ἀσφαλιστικῶν Ὄργανισμῶν, εἰς κληρικοση-

μασμένοι δια τού προβλεπομένου πενταδράχμου κληρικοσήμου, ἐν ἐναντία δὲ περιπτώσει ἀρνῶνται τὴν παραλαβὴν τῶν μὴ κληρικοσημασμένων βεβαιώσεων, πιστοποιητικῶν κλπ.»

Εἰδικῶς κατ' ἐξαιρέσειν, προκειμένου περὶ ὑποβαλλομένου βεβαιώσεων κλπ. Ἐφημερίων ἀφορῶσάν τοὺς πάσης φύσεως συνταξιούχους τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων Ὁργανισμῶν κυρίας ἢ ἐπικουρικής ἀσφαλίσεως, περὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς οἰκογενειακῆς αὐτῶν καταστάσεως, ἐπὶ τῷ τέλει καὶ μόνον τῆς ἀπολύψεως (εἰσπράξεως) τῶν ἀπονεμημένων συντάξεων των, δὲν ἀπαιτεῖται κληρικοσήμανσις

Πάντα ἀνεξαίρετως τὰ λοιπὰ πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, προσυπογραφαὶ κλπ. τῶν Ἐφημερίων ὑπόκεινται εἰς ἐπικόλλησιν κληρικοσήμου δραχμῶν 5, μὴ ὑφισταμένης οὐδεμιᾶς ἐξαίρεσεως ἢ ἀπαλλαγῆς.

Δι' ἰδιαίτερου δέματος, ἀπεστείλαμεν εἰς τὴν καθ' ὑμᾶς ὑπηρεσίαν ἀνάλογον ἀριθμὸν ἀντιτύπων τῆς ἐν ἀρχῇ ὑπ' ἀριθ. 1877/56 ἐγκυκλίου μας, διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω κοινοποιήσιν αὐτῆς εἰς τὰς καθ' ὑμᾶς ὑπηρεσίας κλπ.

Εὐελπιστοῦμεν, ὅτι θὰ θελήσητε νὰ ἐξυπηρετήσητε καὶ αὐθις τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν ὑπὲρ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὁργανισμοῦ»

Τῇ 6ῃ Ἰουνίου 1956, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Προέδρου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ἀπεστάλη πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας ἢ κάτωθι ἐγκύκλιος:

«Ἐπιθυμοῦμεν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι, δι' ἰδιαίτερου ταχυδρομικοῦ δέματος, ἀπεστάλη ὑμῖν ὁ ἀνάλογος ἀριθμὸς ἐντύπων ἀπογραφικῶν δελτίων πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῶν παρὰ τῶν μετόχων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. τῶν ἐξῆς εἰδικῶς κατηγοριῶν:

α') Τῶν Ἐφημερίων τῶν μὴ μισθοδοτουμένων ἐκ τῶν Δημοσίων Ταμείων, β) τῶν Διακόνων γ) τῶν μετόχων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Ἱεροσημάτων καὶ δ) Ὑπαλλήλων τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων καὶ τῶν πάσης φύσεως ε) τῶν συνταξιούχων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς, ὅπως ἐντέλησθε τὰ ὑφ' ὑμᾶς ἀρμόδια ὄργανα, ὅπως μεριμνήσωσι διὰ τὴν διανομὴν των εἰς τὰς τοὺς ὡς ἄνω μετόχους Ἐπαρχίας πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ἐπιστροφὴν αὐτῶν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Γραφεῖον, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως συγκεντρωμένα ἐπιστραφῶσι ταῦτα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ὑπηρεσίαν τὸ ταχύτερον.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὰ ζητούμενα διὰ τῶν ἐν λόγῳ ἀπογραφικῶν δελτίων στοιχεῖα εἶναι λίαν ἀπαραίτητα διὰ τὴν, ἐπὶ ὀρθολογικῶν βάσεων, μελέτην τῶν διαφορῶν ζητημάτων τοῦ Ὁργανισμοῦ (ὡς π. χ. τὴν αὐξήσιν τῶν συντάξεων, τὴν παροχὴν ἱατρονοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν μετόχων κλπ. κλπ.) εὐελπιστοῦμεν ὅτι, θὰ θελήσητε νὰ παράσχητε τὴν ὑμετέραν συνδρομὴν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ, συνιστῶντες εἰς τὰ ὑφ' ὑμᾶς ὄργανα, ὅπως ἐπιμείνωσι διὰ τὴν, ὁπωσδήποτε, σύντομον ἐπιστροφὴν τῶν ἀνωτέρω ἐντύπων, καλῶς συμπληρωμένων,

Κρίνομεν σκόπιμον ὅπως τὰ ἐν λόγῳ δελτία, κατὰ τὴν ὑποβολὴν των, ἐλέγχωνται παρὰ τῆς ὑμετέρας ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐντελῆ αὐτῶν συμπλήρωσιν.

Εἰδικῶς, τὰ στοιχεῖα ταῦτα, διὰ τοὺς Ἐφημερίους τοὺς μισθοδοτουμένους μέσῳ τῶν δημοσίων Ταμείων, ἐζήτησαμεν, ὅπως μᾶς ὑποβληθῶσι μέσῳ τῶν Διευθυντῶν τῶν Δημοσίων Ταμείων».

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ὁ Σεβ. Πρόεδρος τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἀπέστειλε πρὸς τοὺς κ. κ. Διευθυντὰς τῶν Ταμείων τοῦ Κράτους τὴν κάτωθι ἐγκύκλιον:

«Προαγόμεθα νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν μελέτην ὑπὸ

τοῦ Κράτους εἶτε τῆς Ἐκκλησίας διαφόρων ζωτικῆς φύσεως ζητημάτων διεπιστώθη ἔλλειψις ἐπαρκῶν στατιστικῶν στοιχείων καὶ δὴ ἐξ ἐκείνων ἄτινα ἀναφέρονται εἰς τὴν κατάστασιν τῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου μισθοδοτουμένων Ἐφημερίων, ἢ Διοικήσεως τοῦ καθ' ἡμᾶς Ταμεῖου ἀπεφάσιον, ὅπως προβῆ εἰς ἀπογραφὴν πάντων τῶν μισθοδοτουμένων παρὰ τοῦ Κράτους Ἐφημερίων μετόχων ἢ μὴ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ὡς ἐπίσης καὶ τῶν λοιπῶν ἡσφαλισμένων αὐτοῦ.

Δοθέντος ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐνεργηθησομένης ἀπογραφῆς ἤρτηται ἐκ τῆς ὀρθότης καὶ ἐπακριβοῦς συμπληρώσεως τῶν πρὸς τοῦτο δελτίων, ἅμα δὲ καὶ ἐκ τῆς ὀλοκληρωτικῆς αὐτῶν συγκεντρώσεως, προαγγόμεθα νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς, ὅπως θελήσητε καὶ μᾶς συνδράμητε εἰς τὴν προσπάθειαν ἡμῶν ταύτην.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, διὰ ταχυδρομικοῦ δέματος, ἀπεστείλαμεν ὑμῖν ἀνάλογον ἀριθμὸν ἐντύπων ἀπογραφικῶν δελτίων, ἵνα ταῦτα, συμπληρούμενα παρὰ τῶν Ἐφημερίων τῶν μισθοδοτουμένων, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 536/1945, ὑπὸ τῶν Δημοσίων Ταμείων καὶ συγκεντρώμενα, ἐπιστραφῶσιν ὑφ' ὑμῶν εἰς τὸ ἡμέτερον Ταμεῖον. Πρὸς τοῦτοις παρακαλοῦμεν, ὅπως ἀναθέσητε εἰς τὰ καθ' ὑμᾶς ἀρμοδία ὄργανα, ἵνα, κατὰ τὴν πληρωμὴν εἰς τοὺς Ἐφημερίους τῆς δικαιοδοσίας ὑμῶν τῆς μισθοδοσίας των τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἐ.ε., παραδώσωσιν εἰς ἕκαστον Ἐφημέριον ἀνά ἓν ἐκ τῶν ἀπογραφικῶν δελτίων, συστήσωσι δὲ ἅμα εἰς αὐτούς, ὅπως ἐπαναφέρωσι ταῦτα δεόντως συμπληρωμένα καὶ ὑπογεγραμμένα, κατὰ τὴν εἰσπραξίν τῆς μισθοδοσίας των τοῦ ἐπομένου μηνός.

Τὰ δελτία ταῦτα, μετὰ τὴν συγκέντρωσίν των, παρακαλοῦμεν, ὅπως ἐπιστρέψητε εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς Ταμεῖον, κατὰ τὸ δυνατόν συντόμως.

Εὐελπιστοῦμεν, ὅτι, πρὸς εὐδῶσιν τοῦ προκειμένου σκοποῦ, θὰ θελήσητε νὰ παράσχητε τὴν ζητούμενὴν συνδρομὴν ὑμῶν».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

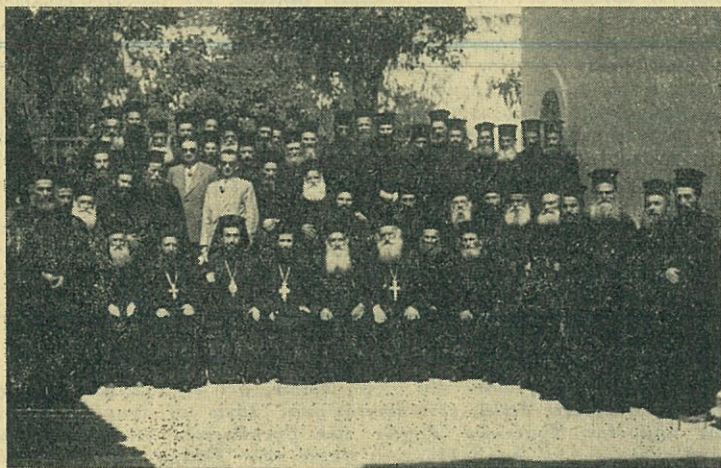
Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν Ἐφημερίων, ὅτι τὸ Τ.Α.Κ.Ε. δὲν χορηγεῖ δάνεια, εἶτε ἀπλᾶ, εἶτε ἐνυπόθηκα, λόγῳ μὴ ἐγκρίσεως παρὰ τῶν ἀρμοδίων Κρατικῶν Ἀρχῶν τῶν ζητηθεισῶν πιστώσεων καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ ὑποβαλλόμενα παρὰ τῶν Ἐφημερίων παρόμοια αἰτήσεις δὲν ἔχουν καμμίαν συνέχειαν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κων/νον Ἀντίοχον, Γάιον Παξῶν Ἐφημ. Ἀγίου Γεωργίου, Μυστράν Σπάρτης Μιχαὴλ Ἀστροπεκάκη, Ἰεραπέτραν Κρήτης Μαρίνον, Ὄρεινὸν Εὐβοίας Ἐφημ. Ἀγίου Στεφάνου, Ἀργαίαν Δημήτ. Φροσύνην, Ἀχλαδερὴν Εὐβοίας Ἐφημ. Κοιμήσεως Θεοτόκου, Γαλατίσαν Χαλ/κῆς Ἐφημ. Ἀγίου Γεωργίου, Γαλατίσαν Χαλ/κῆς Ἰωάννην Ζαχαράκη, Πέγραμα Κρήτης Ἐφημ. Κοιμήσ. Θεοτόκου, Ἄγιον Πρόδρομον Χαλ/κῆς Ἐμμαν. Κοντογιάννην, Μετόχια Σητείας Ἄγγελον Κοζιώρον, Βραχνεῖα Πατρῶν Ἐφημ. Παναγίας, Λαιμονίαν Μολάων Ἐφημ. Ἀγίου Γεωργίου, Πηγὴν Κονίσης Γρηγόριον Μαυρομαμάτην, Βραγκανιώτικα Κεκούρας Δημήτ. Πανταζῆν, Καλάμας Ἐφημ. Εἰσοδίων Θεοτόκου, Ρέθυμνον Σπυριδωνα Νταουντάκη, Κάνδανον Κρήτης Βασίλειον Φατούρον, Βασιλικὴν Λευκάδος Ἀπόστολον Φαφούτην, Ἀργίον Χαράλ. Κουντουρέαν, Κρανίδιον Ἐφημ. Ἀγίου Ἀθανασίου, Μολίστα Γεώργιον Ματσούκη, Γαλατίσαν Χαλ/κῆς Ἐφημ. Κοιμήσ. Θεοτόκου, Δημητσάναν

Παναγιώτην Γεωργαντάν, Σινοῦ Τριπόλεως· Ἀργύριον Ραμανδάκην, Κασσάνδραν· Μύρ. Παπαδάκην, Ρέθυμνον· Χρηστον Μᾶνον, Νεστόριον· Σωτήριον Κλεπετούναν, Λειβάριζιον· Ἰωάννην Ἀρμένην, Κέρκυραν· Καλλίστρατον Δημητρακόπουλον, Πόρον· Ἀποσταλίσαι ὑφ' ὑμῶν ἢ τῶν καθ' ὑμᾶς ἱερῶν ναῶν ἐπιταγαὶ ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις· θερμοῶς εὐχαριστοῦμεν.— Πανοσιολ. Γλυκέριον Νικολαΐδην, Καρακούζι Γαστούνης· Μόνον εἰς περίπτωσιν ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας διὰ λόγους ἀσθενσίας καὶ ἀνικανότητος καὶ ἐφ' ὅσον ἔχστε 10ετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν δικαιοῦσθε συντάξεως κλπ. Βλέπετε «Ἐφημέριον» 1954, σελ. 169.

Οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὸ Β' Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πρεβέζης μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου αὐτῶν κ. Στυλιανοῦ.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Ἐφημερίου» νὰ ἀπευθύνωνται μὲ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» δι' ὅ,τι τοὺς ἀπασχολεῖ καὶ τοὺς ἐνδιαφέρει. Θὰ εὐρουν κατανόησιν καὶ ἐξυπηρέτησιν.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐπεύθυνος Τυπ/φείου : Τ. Ρούτσης, Κουκουλάρη 9, Ν. Χαλκηδόν.